

## **ΤΟ ΣΧΙΣΜΑ ΤΟΥ ΖΗΛΩΤΙΚΟΥ ΠΑΛΑΙΟΗΜΕΡΟΛΟΓΙΤΙΣΜΟΥ** **Απάντησις στον κ. Κυπριανό Χριστοδουλίδη**

Εν Πειραιεί  
3-10-2012

πρωτοπρεσβ. Άγγελος Αγγελικόπουλος  
εφημέριος Ι. Ν. Παναγίας Μυρτιδιωτίσης Πειραιώς

Στις 2 Οκτωβρίου 2012 δημοσιεύθηκε στις ιστοσελίδες άρθρο της ελαχιστότητός μας υπό τον τίτλο «Άγιος Κυπριανός Καρχηδόνας περί βαπτίσματος», όπου εκεί παραθέτουμε την παγία διδασκαλία του αγίου Κυπριανού, με βάση τον Κανόνα της Καρχηδόνας και την ερμηνεία του αγίου Νικοδήμου του αγιορείτου, σύμφωνα με την οποία το βάπτισμα τόσο των αιρετικών όσο και των σχισματικών είναι άκυρο και άδεκτο, όπως επίσης δεν είναι αποδεκτή η αναγνώριση της ιερωσύνης, των μυστηρίων και της χάριτος αυτών.

Στην ιστοσελίδα του ιστολογίου «aktines» μετά το άρθρο υπήρχε και ένα σχόλιο του αγαπητού κ. Κυπριανού Χριστοδουλίδη, ο οποίος αναφέρει τα εξής :

«'Έστους αιρετικούς (Παπικούς, Προτεστάντες, Αγγλικανούς, Ιεχωβάδες, Πεντηκοστιανούς, Ευαγγελικούς, Μονοφυσίτες) καί στους σχισματικούς (Ζηλωτές Γ.Ο.Χ.) δέν υφίσταται καν αληθές βάπτισμα ή χρίσμα'».

Ο πρωτοπρεβύτερος Άγγελος Αγγελικόπουλος μήπως **"παρατεντώνει"** λίγο **τον άγιο Κυπριανό;** Μήπως **του αποδίδει γνωματεύσεις και διαγνώσεις ανύπαρκτες και εντελώς αυθαίρετες;** Να συμφωνήσουμε για τους Παπικούς, Προτεστάντες, Αγγλικανούς, Ιεχωβάδες, Πεντηκοστιανούς, Ευαγγελικούς και Μονοφυσίτες. Αλλά για τους "σχισματικούς" Ζηλωτές ΓΟΧ προς τι; Ζηλωτές είναι, αλλά ουδεμία ομοιότης ή αναλογικότης(!) υπάρχει μεταξύ αυτών και των **ζηλωτών Ιουδαίων**, που σταύρωσαν τον Κύριο για να μείνουν συνεπείς στις παραδόσεις τους. Εκείνοι οι ζηλωτές απέρριψαν και δεν δέχθηκαν την Χάρη του αγίου Πνεύματος. Το ίδιο έπαθαν και οι κατονομαζόμενοι αιρετικοί.

**1) Οι ζηλωτές παλαιοημερολογίτες, όμως, ευρίσκονται μέσα στην Χάρη, 2) Σύνοδος δεν τους έχει εγκαλέσει για σχίσμα και 3) Σύνοδοι, που απέρριψαν την ημερολογιακή - συναφώς και εορτολογική ή εκκλησιαστική - καινοτομία υπάρχουν.** Το σχίσμα έγινε από εκείνους, που δεν έμειναν συνεπείς στην Παράδοση - δεν ήθελαν να ομοιάσουν με τους ζηλωτές Ιουδαίους επί εποχής του Κυρίου - και ακολούθησαν τον καινοτόμο πάπα και το ημερολόγιό του. Δεν νομίζω λοιπόν ότι ο άγιος Κυπριανός θα εδέχετο το **"τέντωμα"** που του κάνει ο πρωτοπρεσβύτερος<sup>1</sup>.

Ευθύς εξ αρχής οφείλουμε να τονίσουμε ότι δεν γνωρίζουμε τον κ. Κυπριανό Χριστοδουλίδη και ότι τα όσα κατατίθενται στη συνέχεια, γράφονται με αγάπη και πόνο καρδιάς και όχι από κάποια προσωπική εμπάθεια και μίσος προς το πρόσωπό του. Το κίνητρό μας είναι ανιδιοτελές και απαθές. Σκοπός της παρούσης απαντήσεως δεν είναι να θίξει το πρόσωπο, αλλά να καταδείξει και ανασκευάσει απόψεις και θεωρίες. Βασικός κανόνας μας είναι ότι πρέπει να αγαπάμε τα πρόσωπα, επιθυμώντας τη διόρθωση και μετάνοιά τους, αλλά και να ελέγχουμε και να αποστρεφόμεσθε εσφαλμένες ιδέες και ενέργειές τους.

Επειδή, λοιπόν, οι απόψεις, που εκφράζει ο αγαπητός κ. Χριστοδουλίδης, είναι εσφαλμένες και οι οποίες θεωρούμε ότι προέρχονται μάλλον από άγνοια, μη σωστή ενημέρωση και μελέτη του θέματος, γι'αυτό παραθέτουμε το παρακάτω κείμενο, το οποίο παλαιότερα είχε γράψει η ελαχιστότητά μας, στο οποίο ο κ. Χριστοδουλίδης θα βρεί απαντήσεις στα θέματα, που θέτει, αλλά και σε πολλά άλλα. Επίσης, προτείνουμε στον αγαπητό κ. Χριστοδουλίδη να μελετήσει και τα εξής βιβλία : 1) *Αντιπατερική η στάση του Ζηλωτικού Παλαιοημερολογιτισμού*, Άγιον Όρος 2000 και 2) *Οι εκκλησιολογικές κακοδοξίες του Ζηλωτικού Παλαιοημερολογιτισμού*, Άγιον Όρος 2001 του πανοσιολογιώτατου αρχιμανδρίτου π. Βασιλείου Γρηγοριάτου, 3) *Τά δύο άκρα - Οικουμενισμός και Ζηλωτισμός*, εκδ. Ιερών Ησυχαστηρίων Κεχαριτωμένης Θεοτόκου Τροιζήνος, Αθήνα 1997 του πανοσιολογιώτατου αρχιμανδρίτου π. Επιφανίου Θεοδωροπούλου, 4) *Παλαίον και Νέον Ημερολόγιον* του πανοσιολογιώτατου αρχιμανδρίτου π. Ιωήλ Γιανακοπούλου και 5) *Το ημερολογιακόν ζήτημα (μικρά συμβολή εις την επίλυσίν του)* των εκδόσεων Όρθόδοξος Τύπος'.

Τέλος, ευχαριστούμε τον Άγιο Τριαδικό Θεό, που, με αφορμή τις θέσεις του κ. Χριστοδουλίδη, μας δίδει την ευκαιρία να παρουσιαστεί κατά το ανθρώπινο δυνατόν η διδασκαλία της Καθολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας περί του σχίσματος και των Ζηλωτών Παλαιοημερολογιτών.

Το ημέτερον κείμενο έχει ως εξής :

Αφορμή της συγγραφής του παρόντος κειμένου είναι η άγνοια τόσο των λαϊκών όσο κυρίως των κληρικών περί των Ζηλωτών Παλαιοημερολογιτών, η οποία έχει οδηγήσει σέ φαινόμενα εκκλησιαστικής αταξίας, όπως π.χ. α) λαϊκοί νά

---

<sup>1</sup> 2 Οκτωβρίου 2012 3:44 μ.μ. [http://aktines.blogspot.gr/2012/10/blog-post\\_2.html](http://aktines.blogspot.gr/2012/10/blog-post_2.html)

εκκλησιάζονται και να τελούν μυστήρια (βαπτίσεις-γάμους) σε ναούς Ζηλωτών Παλαιοημερολογιτών και β) λαϊκοί και κληρικοί να αναγνωρίζουν την ιερωσύνη, τα μυστήρια και την χάρη των Ζηλωτών Παλαιοημερολογιτών και να συμπροσεύχονται.

Στόχος και σκοπός του παρόντος κειμένου είναι να άρει αυτή την άγνοια, ενημερώνοντας παραλλήλως τους ορθοδόξους πιστούς, λαϊκούς και κληρικούς, περί των Ζηλωτών Παλαιοημερολογιτών και να επιστήσει την προσοχή σε όλους, έτσι ώστε να παύσουν τα ανωτέρω απαράδεκτα και αντικανονικά φαινόμενα, παραμένοντας μέσα στα ιεροκανονικά όρια, που έθεσαν οι άγιοι Πατέρες και η Μία, Αγία, Καθολική και Αποστολική Ορθόδοξος Εκκλησία.

### **1. Εννοιολογικό περιεχόμενο σχίσματος**

Ο Μ. Βασίλειος δίδει τον ορισμό του σχίσματος στον Α' Κανόνα του, λέγοντας: *«Σχίσματα δέ (ωνόμασαν οι παλαιοί) τούς δι' αϊτίας τινάς εκκλησιαστικές και ζητήματα ιάσιμα πρὸς ἀλλήλους διενεχθέντας»*. Και ερμηνεύει ο άγιος Νικόδημος ο αγιορείτης: *«Σχισματικοί δέ ονομάζονται εκείνοι οπου διαφέρονται πρὸς τήν καθολικήν (Ορθόδοξον) Εκκλησίαν, ὄχι διὰ δόγματα πίστεως, ἀλλά διὰ κάποια ζητήματα εκκλησιαστικά και ευκολοϊάτρευτα»*<sup>2</sup>.

### **2. Σχέση μαρτυρίου – σχίσματος**

Ερμηνεύοντας ο άγιος Νικόδημος ο αγιορείτης τον 31<sup>ο</sup> Κανόνα των Αγίων Αποστόλων, παραθέτει την γνώμη του ιερού Χρυσοστόμου, ο οποίος στην 11<sup>η</sup> ομιλία του στην πρὸς Εφεσίους αναφέρει ότι ένας άγιος άνθρωπος είπε πως ούτε αίμα μαρτυρίου δέν μπορεί να εξαλείψει την αμαρτία του χωρισμού της Εκκλησίας και της αιρέσεως, και ότι τὸ να σχίσει κάποιος την Εκκλησία είναι χειρότερο κακό από τὸ να πέσει σε αίρεση. Γράφει και ο ομολογητής Διονύσιος Αλεξανδρείας στην πρὸς τὸν Επίσκοπο Ναυάτο επιστολή ότι πρέπει να πάθει κάποιος οποιοδήποτε κακό κι αν είναι, μόνο και μόνο για να μην σχίσει την Εκκλησία, και ότι είναι ενδοξότερο τὸ μαρτύριο, πού υπομένει κάποιος για να μην σχίσει την Εκκλησία, παρά τὸ μαρτύριο, πού υπομένει για να μην ειδωλολατρήσει. Επειδή, στὸ μὲν μαρτύριο για να μην ειδωλολατρήσει, μαρτυρεί για την ωφέλεια της δικής του ψυχής, ενώ στὸ μαρτύριο, για να μην σχίσει την Εκκλησία, μαρτυρεί για την ωφέλεια και ένωση ὅλης της Εκκλησίας<sup>3</sup>.

### **3. Βάπτισμα σχισματικών**

Κατά τὸν α' Κανόνα του Μ. Βασιλείου οι σχισματικοί στερούνται της Χάριτος του Αγίου Πνεύματος, *«διότι η μὲν ἀρχή του χωρισμοῦ διὰ σχίσματος γέγονεν· οι δέ της Εκκλησίας ἀποστάντες, οὐκ ἐτι ἔσχον τήν χάριν του Αγίου Πνεύματος ἐφ' ἑαυτούς· ἐπέλιπε γάρ η μετὰδοσις τῷ διακοπήναι τήν ἀκολουθίαν. Οι μὲν γάρ πρῶτοι ἀναχωρήσαντες παρὰ των πατέρων ἔσχον τὰς χειροτονίας, και διὰ της ἐπιθέσεως των χειρῶν αὐτῶν, εἶχον τὸ χάρισμα τὸ πνευματικόν· οι δέ ἀπορραγέντες, λαϊκοί γενόμενοι, οὔτε του βαπτίζουν, οὔτε του χειροτονεῖν εἶχον τήν ἐξουσίαν· οὔτε ἠδύναντο χάριν Πνεύματος ἁγίου ἐτέροις παρέχειν, ἥς αὐτοί ἐκπεπῶκασιν· διὸ ὡς παρὰ λαϊκῶν βαπτιζομένους τούς παρ' αὐτῶν, ἐκέλευσαν ἐρχομένους ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν, τῷ ἀληθινῷ βαπτίσματι τῷ της ἐκκλησίας ἀποκαθαίρεσθαι»*<sup>4</sup>.

Τὸ βάπτισμα των σχισματικῶν φάνηκε εὐλογο στὶς Συνόδους περὶ τὸν άγιο Κυπριανό<sup>5</sup> και τὸν Φιρμιλιανό να αθετηθεῖ, γιατί οι σχισματικοί, δηλαδή οι Καθαροί, οι Εγκρατίτες, οι Σακκοφόροι, οι Υδροπαραστάτες κ.ά. χωρίσθηκαν κατὰ τήν ἀρχή από τήν Εκκλησία και, αφού χωρίσθηκαν, ἔχασαν και τήν Χάριν του Αγίου Πνεύματος, γιατί η μετὰδοσή της διακόπηκε. Επειδή, λοιπόν, ἔγιναν λαϊκοί, δέν ἔχουν οὔτε χάρισμα πνευματικό, οὔτε ἐξουσία να βαπτίζουν ή να χειροτονούν. Ακολουθῶς αὐτοί πού βαπτίζονται από αὐτούς, επειδή βαπτίζονται από λαϊκούς, προσέταξαν να βαπτίζονται με τὸ ἀληθινὸ Βάπτισμα της Καθολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας. Αλλά, ὁμως, επειδή φάνηκε εὐλογο σε μερικούς πατέρες της Ασίας να είναι δεκτὸ τὸ Βάπτισμα των σχισματικῶν για κάποια οικονομία των πολλῶν, ας είναι δεκτὸ. Τὸ βάπτισμα, ὁμως, των σχισματικῶν, τὸ οποίο δέχεται με τὸν α' Κανόνα του ο Μ. Βασίλειος, τὸ αθετεῖ με τὸν 47<sup>ο</sup> λέγοντας ότι εμεῖς με ἕνα λόγο τούς Καθαρούς, Εγκρατίτες και Σακκοφόρους, ὅλους τούς βαπτίζουμε. *«Εἰ δέ και εἶναι ἀπηγορευμένον κοντά εἰς ἐσάς ο ἀναβαπτισμός διὰ κάποιαν οικονομίαν, καθὼς εἶναι κοντά εἰς τούς Ρωμαίους, ὁμως ο ἰδικός μας λόγος ας ἔχη δύναμιν να αθετήσῃ δηλαδή τὸ βάπτισμα των τοιούτων»*. Συμπερασματικά ο Μ. Βασίλειος αθετεῖ τὸ βάπτισμα των σχισματικῶν, επειδή τούς λείπει η τελειωτική Χάρις<sup>6</sup>.

Σύμφωνα με τήν ἐρμηνεία του Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου στὸν Α' Κανόνα του Μ. Βασιλείου, υπάρχουν δύο γνώμες για τούς σχισματικούς. Ο άγιος Κυπριανός και οι δύο Σύνοδοι, πού ἔγιναν περὶ αὐτὸν στὴν Αφρική, αλλά και η Σύνοδος, πού ἔγινε στὸ Ικόνιο από τὸν άγιο Φιρμιλιανό, φυλάττοντας τήν ἀκρίβεια, προσέταξαν ότι οι Καθαροί, οι

<sup>2</sup> ΟΣΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ, *Πηδάλιον της νοητής νηὸς της Μιάς, Αγίας, Καθολικής και Αποστολικῆς των Ορθοδόξων Εκκλησίας*, ἡτοι ἅπαντες οι ιεροί και θείοι κανόνες, εκδ. Β. Ρηγόπουλος, Θεσσαλονίκη 2003. σσ. 587-589.

<sup>3</sup> Ό. π., σ. 33.

<sup>4</sup> Ό. π., σ. 587.

<sup>5</sup> Ό. π., σσ. 368-371.

<sup>6</sup> Ό. π., σ. 52.

Εγκρατίτες, οι Αποτακτίτες, οι Υδροπαραστάτες και απλώς όλοι οι σχισματικοί, όταν προσέρχονται στην Καθολική Ορθόδοξη Εκκλησία, να βαπτίζονται, επειδή οι πρώτοι ιερωμένοι των σχισματικών είχαν μέν το χάρισμα του να χειροτονούν και να βαπτίζουν από την Εκκλησία. Αφού, όμως, μία φορά σχίσθηκαν από το όλο Σώμα της Εκκλησίας, τό έχασαν και δέν μπορούν πλέον να βαπτίσουν ή να χειροτονήσουν άλλους και απλώς να δώσουν Χάριν, τήν οποία στερήθηκαν μέ τό σχίσμα. Γι'αυτό και αυτοί, πού βαπτίζονται από αυτούς, λογίζονται ότι βαπτίσθηκαν από λαϊκούς, γι'αυτό και χρειάζονται να βαπτισθούν.

Μερικοί, όμως, επίσκοποι στην Ασία δέχθηκαν τό βάπτισμά τους, χάριν οικονομίας και συγκαταβάσεως και όχι ακριβείας, σάν οι σχισματικοί να είναι ακόμη μέλη της Εκκλησίας. Γι'αυτό κατά τή γνώμη τους, ας είναι δεκτό.

#### **4. Χειροτονία - ιερωσύνη σχισματικών**

Στούς σχισματικούς, επειδή έχουν αποστεί εκ του Σώματος της Εκκλησίας και βρίσκονται εκτός Αυτού, δέν υφίσταται και δέν λειτουργεί η Ζωοποιός Χάρις του Παναγίου Πνεύματος, δέν επενεργεί η θεία Χάρις του Τρισυποστάτου Θεού της αληθείας, και ως εκ τούτου ούτε κανονική ιερωσύνη έχουν, ούτε χειροτονία, ούτε τά μυστήρια, πού τελούν είναι έγκυρα, αλλά άκυρα και αχαρίτωτα.

#### **5. Συμπροσευχή μετά σχισματικών**

Ο 33<sup>ος</sup> Κανόνας της εν Λαοδικεία Τοπικής Συνόδου ρητά απαγορεύει τήν συμπροσευχή Ορθοδόξων κληρικών και λαϊκών μέ τους σχισματικούς. «Ότι ου δει σχισματικούς συνεύχεσθαι»<sup>7</sup>.

#### **6. Αντιμετώπισης σχισματικών**

Ο σχισματικός, πού χωρίζεται από τήν Καθολική Ορθόδοξη Εκκλησία, στερείται της θείας Χάριτος και καθαιρείται, αν είναι κληρικός, ή αφορίζεται, αν είναι λαϊκός<sup>8</sup>. Τά εκκλησιαστικά επιτίμια στην περίπτωση του σχισματικού αναγνωρίζουν τήν κατάσταση, στην οποία αυτός μέ τήν θέλησή του εισήλθε.

Σύμφωνα μέ τόν 13<sup>ο</sup> Κανόνα της ΑΒ' Συνόδου επί Μ. Φωτίου ο διάβολος προσπαθεί μέ τους σχισματικούς να διαμερίσει τό Σώμα του Χριστού, δηλαδή τήν Εκκλησία Του. Γι'αυτό διορίζει ότι όποιος Πρεσβύτερος ή Διάκονος χωρισθούν από τήν συγκοινωνία του Επισκόπου τους και δέν μνημονεύουν τό όνομά του κατά τό σύνηθες, πρίν εξετάσει η Σύνοδος τά εγκλήματά του και τόν καταδικάσει, αυτοί να καθαίρονται, επειδή δέν είναι άξιοι να έχουν τό αξίωμα και τό όνομα του Πρεσβυτέρου και Διακόνου, γιατί κατακρίνουν τόν Επίσκοπο, πού είναι κατά πνεύμα πατέρας τους, και γιατί προάρπαξαν τήν κρίση των Μητροπολιτών. Οι Μητροπολίτες και όχι οι Κληρικοί κρίνουν τους Επισκόπους. Αυτοί, πού συνακολουθούν μέ αυτούς τους αποστάτες Πρεσβυτέρους και Διακόνους, αν μέν είναι Ιερωμένοι, ας καθαιρούνται, αν δέ είναι Μοναχοί και λαϊκοί, ας αφορίζονται, όχι μόνο από τά θεία Μυστήρια, αλλά και από τήν Εκκλησία, μέχρι να τους μισήσουν και να ενωθούν μέ τόν δικό τους Επίσκοπο.

Παρομοίως μέ τόν ανωτέρω Κανόνα καθαιρεί και ο 14<sup>ος</sup> Κανών της ίδιας Συνόδου τους Επισκόπους εκείνους, πού χωρίζονται από τήν συγκοινωνία του Μητροπολίτου τους και δέν μνημονεύουν τό όνομά του κατά τό σύνηθες. Γιατί ούτε ο Πρεσβύτερος πρέπει να καταφρονεί τόν Επίσκοπό του, ούτε ο Επίσκοπος τόν Μητροπολίτη του.

Τά ίδια διορίζει και ο 15<sup>ος</sup> Κανών της αυτής Συνόδου για τους Πατριάρχες, λέγοντας ότι όποιος Πρεσβύτερος ή Επίσκοπος ή Μητροπολίτης χωρισθεί από τήν συγκοινωνία του Πατριάρχου του και δέν μνημονεύει τό όνομά του κατά τό σύνηθες (ο Μητροπολίτης δηλαδή μόνος· ο Πρεσβύτερος μνημονεύει τό όνομα του Επισκόπου του· ο Επίσκοπος του Μητροπολίτου του) πρίν φανερώσουν τά κατά του Πατριάρχου τους στην Σύνοδο και κατακριθεί αυτός από τήν Σύνοδο, αυτοί όλοι να καθαίρονται παντελώς, οι μέν Επίσκοποι και Μητροπολίτες από κάθε Αρχιερατική ενέργεια, οι δέ Πρεσβύτεροι από κάθε Ιερατική. Αυτά να γίνονται, αν για κάποια εγκλήματα, όπως πορνεία, ιεροσυλία κ.ά. χωρίζονται οι Πρεσβύτεροι από τους Επισκόπους τους, οι Επίσκοποι από τους Μητροπολίτες τους και οι Μητροπολίτες από τους Πατριάρχες τους. Αν, όμως, οι ρηθέντες πρόεδροι είναι αιρετικοί και κηρύττουν τήν αίρεσή τους παρηρησία και γυμνή τη κεφαλή, η οποία αίρεση είναι κατεγνωσμένη είτε υπό Συνόδων είτε υπό Πατέρων (από τόν λόγο αυτό φαίνεται ότι δέν πρέπει να χωρίζεται κανείς, κατά τόν Βαλσαμώνα, από τόν Επίσκοπό του, αν αυτός έχει μέν κάποια αίρεση, τήν φυλάει, όμως, στό κρυπτό και δέν τήν κηρύττει, γιατί ίσως διορθωθεί από μόνος του), και γι'αυτό χωρίζονται οι υποκείμενοι σ'αυτούς και πρίν ακόμη γίνει συνοδική κρίση για τήν αίρεση αυτή, οι χωριζόμενοι όχι μόνο δέν καταδικάζονται για τόν χωρισμό, αλλά και τιμής πρεπούσης είναι άξιοι ως ορθόδοξοι, γιατί όχι σχίσμα προεξένησαν στην Εκκλησία μέ αυτόν τόν χωρισμό, αλλά μάλλον ελευθέρωσαν τήν Εκκλησία από τό σχίσμα και τήν αίρεση αυτών των ψευδεπισκόπων<sup>9</sup>.

#### **7. Αιτίες σχίσματος**

<sup>7</sup> Ό. π., σ. 433.

<sup>8</sup> Πρβλ. λα' Αποστ., ι', ια' Καρθ., ιγ', ιδ', ιε' της ΑΒ' και στ' Γάγγρ.

<sup>9</sup> Ό.π., σσ. 357-358.

Αίτιο της δημιουργίας των σχισμάτων είναι η **υπερηφάνεια** και η **φυσίωση**, που οδηγεί στην διάσπαση της Εκκλησίας και την χωριστή προσφορά των αγίων σε άλλα ανορθούμενα θυσιαστήρια κατά της εκκλησιαστικής πίστεως και καταστάσεως.

Κατά τον 10<sup>ο</sup> Κανόνα της εν Καρθαγένη συνόδου, αν κάποιος Ιερέυς κατηγορηθεί ότι δέν ζει καλά από τον Επίσκοπό του και έλθει σε τόση υπερηφάνεια και φύσημα, ώστε να αποστατήσει από αυτόν και να ιερουργεί μόνος και καθ'εαυτόν να εγκαινιάσει άλλο θυσιαστήριο και Εκκλησία, χωρίς την άδεια του Επισκόπου του, αυτός ας αναθεματίζεται. Γιατί, αυτό, που κάνει, είναι εναντίον και της καταστάσεως της Εκκλησίας, που θέλει να υπόκεινται οι Ιερείς στους Αρχιερείς, και εναντίον της πίστεως, γιατί από αυτό οι άπιστοι βλασφημούν και περιγελούν την πίστη μας, βλέποντας τους Ιερωμένους να ατακτούν, και τελικά γιατί αυτό, που κάνει, προξενεί σχίσμα στην Εκκλησία.

Παρόμοιος είναι και ο 11<sup>ος</sup> Κανόνας της, ο οποίος διορίζει να αναθεματίζεται ο Πρεσβύτερος, που θα χωρισθεί από τον Επίσκοπό του, και να χάνει τον τόπο του, δηλαδή να καθαιρείται, αν, όμως, δέν αναγγείλει πρότερον τό πράγμα, για τό οποίο κατηγορείται από τον Επίσκοπό του στους γείτονες και πλησιοχώρους Επισκόπους, ώστε μέσω αυτών να συμφιλιωθεί με τον Επίσκοπό του, αλλά αποστατήσει καταφρονώντας τον εξαιτίας της υπερηφανείας. Επιπροσθέτως, πρέπει να γίνεται εξέταση μήπως για δίκαιες κατηγορίες και εγκλήματα αποφεύγει ο Πρεσβύτερος την κοινωνία του Επισκόπου<sup>10</sup>.

Οι σχισματικοί δέν γίνονται δεκτοί από τους Ορθοδόξους να κατηγορούν Επισκόπους και Κληρικούς για εγκληματικές και εκκλησιαστικές υποθέσεις, σύμφωνα με τον 138<sup>ο</sup> Κανόνα της εν Καρθαγένη Συνόδου<sup>11</sup>.

## **8. Ο Απόστολος Παύλος περί του σχίσματος**

Ο Απόστολος Παύλος λέγοντας προς τους **Ρωμαίους** «διό προσλαμβάνεσθε αλλήλους, καθώς και ο Χριστός προσελάβετο υμάς εις δόξαν Θεού»<sup>12</sup>, φέρνει παράδειγμα τόν Χριστό, για να επιμελούνται οι χριστιανοί και να θεραπεύουν ο ένας τόν άλλο, επειδή αυτό αποβλέπει στην δόξα του Θεού. Γιατί, η ενότητα και ομοφροσύνη των χριστιανών δοξάζει τόν Θεό. Είπε ο Κύριος προς τόν Πατέρα: «εν τούτω γνώσονται πάντες ότι σύ μέ απέστειλας, εάν ώσιν εν». Καθώς εκ του εναντίου τό να είναι σχισμένοι οι χριστιανοί μεταξύ τους και να έχουν διάφορα φρονήματα, συντελεί στο να βλασφημείται ο Θεός, γιατί οι Έλληνες, οι ειδωλολάτρες, βλέποντας τους χριστιανούς σχισμένους και χωρισμένους, κατηγορούν την πίστη και τόν Χριστό<sup>13</sup>. Επομένως η **έλλειψη ενότητας και ομοφροσύνης** είναι μία από τίς αιτίες εμφανίσεως των σχισμάτων.

Πιο κάτω ο Απόστολος Παύλος παρακαλεί τους Ρωμαίους: «σκοπείν τούς τάς διχοστασίας και τά σκάνδαλα παρά την διδαχήν, ην υμείς εμάθατε, ποιούντας»<sup>14</sup>. Περιεργάζεσθε, αδελφοί, με ακρίβεια αυτούς, που κάνουν σχίσματα και αιρέσεις, τά οποία είναι έξω από την διδαχή των Αποστόλων, που μάθατε. Από αυτό καταλαβαίνουμε ότι ακόμη μία αιτία εμφανίσεως των σχισμάτων είναι η **αθέτηση της διδαχής των Αποστόλων**. Συμφώνως γράφει και ο **Θεοφόρος Ιγνάτιος** προς τους Εφεσίους: «Τούς μερισμούς φεύγετε ως αρχήν κακών. Ειώθασι τινες δόλω πονηρώ τό όνομα Χριστού περιφέρειν, άλλα τινά πράσσοντες ανάξια Θεού, ους δει υμάς ως θηρία εκκλίνειν. Εισί γάρ κύνες λυσσώντες, λαθροδίκται, ους δει υμάς φυλάσσεσθαι, όντας δυσθεραπεύτους». Στην προς Φιλαδελφείς επιστολή αναφέρει: «Μή πλανάθε, αδελφοί μου, ει τις σχίζοντι ακολουθεί, βασιλείαν Θεού ου κληρονομεί».

Τέλος, εύχεται ο Απόστολος Παύλος: «ο δέ Θεός της ειρήνης συντρίψει τόν σατανάν υπό τούς πόδας υμών εν τάχει»<sup>15</sup>. Επειδή βρίσκονταν σχίσματα και διχόνοιες στους Ρωμαίους, γι'αυτό και ο Απόστολος επικαλείται τόν Θεό τόν δοτήρα της ειρήνης και της ενώσεως, για να παύσει τά σκάνδαλά τους. Δέν λέει να υποτάξει, αλλά τό πολύ μεγαλύτερο, να συντρίψει όχι μόνο εκείνους τούς αιρετικούς, που τούς σκανδάλιζαν, αλλά και τόν αρχιστράτηγό τους Σατανά και Διάβολο<sup>16</sup>.

Τίς περισσότερες πληροφορίες περί του σχίσματος τίς αντλούμε από την **Α' προς Κορινθίους επιστολή** του Αποστόλου Παύλου. Βλέποντας ο Διάβολος την Κόρινθο, την τόσο μεγάλη και πολυάνθρωπη αυτή πόλη, πώς κρατούσε την αληθινή πίστη του Χριστού, την οποία τούς κήρυξε ο Απόστολος, μοίρασε τούς χριστιανούς, που βρισκόταν σ'αυτή. Και άλλοι μόν από αυτούς χειροτονήθηκαν από μόνοι τους διδάσκαλοι, σχίζοντας στά δύο τό πλήθος. Άλλοι μόν από τό πλήθος πήγαιναν σε μερικούς από εκείνους και διδάσκονταν, προσέχοντας σ'αυτούς ως σοφοτέρους από τούς άλλους και ικανότερους να διδάσκουν σοφώτερα από τόν Απόστολο Παύλο. Άλλοι δέ πήγαιναν σε άλλους από εκείνους, προσέχοντας σ'αυτούς ως πλουσιωτέρους και ικανούς να διοικούν τούς άλλους περισσότερο και έτσι ένας κατά του άλλου φιλοτιμούμενοι κυβερνούσαν την εκκλησία της Κορίνθου. Επειδή, λοιπόν, τό μεγαλύτερο κακό των Κορινθίων ήταν να έχουν σχίσματα και διχόνοιες στην εκκλησία, τό οποίο προήλθε από την **υψηλοφροσύνη** και την

<sup>10</sup> Ό.π., σ. 469.

<sup>11</sup> Ό. π., σσ. 536-537.

<sup>12</sup> Ρωμ. 15, 7.

<sup>13</sup> Του ίδιου, *Ερμηνεία εις τάς ΙΔ' επιστολάς του Αποστόλου Παύλου*, τ. Α', εκδ. Ορθόδοξος Κυψέλη, Θεσσαλονίκη 1989, σ. 333.

<sup>14</sup> Ρωμ. 16, 17.

<sup>15</sup> Ρωμ. 16, 20.

<sup>16</sup> Ό. π., σσ. 355-357.

**υπερηφάνειά** τους, μέ τήν οποία νόμιζαν ότι διδάσκουν υψηλότερα από τούς άλλους, γι'αυτό καί ο Απόστολος Παύλος τήν υπερηφάνεια κρημνίζει πρώτον<sup>17</sup>.

Ο Απόστολος Παύλος εύχεται στους Κορινθίους· *«χάρις υμίν καί ειρήνη από Θεού πατρός ημών καί Ιησού Χριστού»*<sup>18</sup>. Εύχεται νά διαμένουν η Χάρις καί η ειρήνη, πού προέρχονται από τόν Θεό Πατέρα, στους Κορινθίους, έτσι ώστε ούτε από τήν Χάριν του Θεού νά εκπέσουν, ούτε από τήν ειρήνη του, επειδή είχαν μεταξύ τους σχίσματα. Πώς, λοιπόν, αφιερώνουν τούς εαυτούς τους σέ ανθρώπους καί ζητούν ή νά έχουν τήν Χάριν καί ευαρέστηση του ενός ανθρώπου ή νά έχουν τήν ειρήνη του άλλου, πειθόμενοι σ'αυτούς σάν σέ διδασκάλους;

Στή συνέχεια τούς παρακαλεί : *«ίνα τό αυτό λέγητε πάντες καί μή η εν υμίν σχίσματα»*<sup>19</sup>. Τούς παρακαλεί νά είναι σύμφωνοι όλοι καί νά μήν έχουν μεταξύ τους διχόνοιες καί σχίσματα, γιατί κάθε πράγμα, πού σχίζεται, φαίνεται μέν ότι γίνεται πολλά από εκεί πού ήταν ένα, αλλά αυτό τό ένα ούτε πολλά γίνεται, γιατί ποιό τό όφελος νά γίνεται μέν τό ένα πολλά, όλα δέ τά πολλά αυτά νά είναι ατελή καί κολοβά; Καί επιπροσθέτως χάνει καί τό ένα, πού ήταν. Φανερά ονόμασε σχίσματα εκείνα, πού γίνονταν στους Κορινθίους, καί παριστάνει μέ τήν λέξη αυτή του σχίσματος ότι οι Κορίνθιοι βρίσκονταν σέ αθλία κατάσταση.

Οι Κορίνθιοι αυτοπροσδιορίζονταν ανάλογα μέ τό ποιός τούς είχε βαπτίσει καί γι'αυτό άλλοι έλεγαν ότι *«εγώ μέν ειμί Παύλου»*, άλλοι *«εγώ δέ Κηφά»*, άλλοι *«εγώ δέ Χριστού»*. Γι'αυτό ο Απόστολος μέ επιπληκτικό τρόπο τούς ρωτά· *«μεμέρισται ο Χριστός; μή Παύλος εσταυρώθη υπέρ ημών; ή εις τό όνομα Παύλου εβαπτίσθητε»*<sup>20</sup>; Ναι, μέν, βάπτισε καί ο Απόστολος Παύλος μερικούς, αλλά δέν τούς βάπτισε στό όνομά του, αλλά στό όνομα του Χριστού. Αυτό τό λέει ο Απόστολος επειδή έγινε η αιτία του σχίσματος, δηλαδή τό νά ονομάζονται οι βαπτιζόμενοι από τό όνομα εκείνων των ανθρώπων, πού τούς βάπτιζαν. Όμως, τό ζητούμενο, λέει ο Απόστολος δέν είναι ποιός είναι εκείνος, πού βαπτίζει, αλλά σέ ποιό όνομα βαπτίζει. Ο Τριαδικός Θεός είναι αυτός, πού συγχωρεί τίς αμαρτίες του βαπτιζομένου καί τόν κάνει κατά Πνεύμα υιό του καί όχι εκείνος, πού τόν βαπτίζει, όποιος κι αν είναι, ιερεύς ή επίσκοπος<sup>21</sup>.

Στή συνέχεια λέει ο θεϊός Παύλος στους Κορινθίους· *«όπου γάρ εν υμίν ζήλος καί έρις καί διχοστασίαι, ουχί σαρκικοί εστε καί κατά άνθρωπον περιπατείτε»*<sup>22</sup>; Δικαίως τούς ονομάζει σαρκικούς, γιατί βρίσκονταν σ'αυτούς φθόνοι, φιλονεικίες καί σχίσματα. Πάντοτε ο **φθόνος**, συμπληρώνει ο άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης, είναι πατήρ, πού γεννά τίς φιλονικίες. Αυτά, λοιπόν, τά πάθη όταν έχουν οι Κορίνθιοι, περπατούν κατ'άνθρωπον, δηλαδή φρονούν σαρκικά, ανθρώπινα καί γήινα πράγματα<sup>23</sup>.

Στους Κορινθίους βάλθηκε ένα θεμέλιο, ο Χριστός· γι'αυτό καί χρωστούν νά οικοδομούν πάνω σ'αυτό όχι τά έργα του φθόνου καί της φιλονεικίας, αλλά τά έργα της ομονοίας καί της αρετής. Γιατί, όταν κανείς βάλλει άλλο θεμέλιο εκτός από τόν Χριστό, τότε ακολουθούν αιρέσεις καί σχίσματα. *«Θεμέλιον γάρ άλλον ουδείς δύναται θείναι παρά τόν κείμενον, ος εστιν Ιησούς Χριστός»*<sup>24</sup>.

Στήν Κόρινθο, επίσης, υπήρχε καί ένα άλλο κακό. Εκείνοι, πού ήταν χωρισμένοι καί είχαν χωριστούς διδασκάλους, κάθονταν σάν κριτές. Καί τούς μέν θεοσεβείς καί θεοφιλείς χριστιανούς, αμαθείς δέ, τούς κατεδίκαζαν καί έδιωχναν, τούς δέ κακίστους καί διεστραμμένους ανθρώπους τούς διάλεγαν γιά τήν ευγλωττία τους καί έδιναν τέτοιες ψήφους καί αποφάσεις μέ αυθάδεια· ο δείνα είναι άξιός, ο δείνα είναι καλύτερος από τόν δείνα καί ο δείνα είναι κατώτερος από τόν δείνα. Αυτές οι κρίσεις προξενούσαν μεγαλύτερες διχόνοιες καί σχίσματα στήν Κόρινθο. Γιά νά τούς εμποδίσει, λοιπόν, ο Απόστολος από τό νά κρίνουν, λέει· *«εμοί δέ εις ελάχιστον εστιν ίνα υφ'υμών ανακριθώ ή υπό ανθρωπίνης ημέρας»*<sup>25</sup>. Δηλαδή, εγώ έχω γιά ατιμία μου μεγάλη νά κριθώ μέ τελειότητα όχι μόνο από εσάς (τούς Κορινθίους), αλλά καί από κάθε άλλο ένδοξο καί υψηλό άνθρωπο. Συμπληρώνει ο άγιος Νικόδημος, λέγοντας ότι κανείς ας μήν κατηγορήσει τόν Απόστολο Παύλο ως υπερήφανο, ακούγοντας αυτά, γιατί δέν τά λέει αληθώς γιά τόν εαυτό του, επειδή κανένας δέν τόν έκρινε μέ τελειότητα, αλλά έβαλε τό πρόσωπό του, γιά νά διδάξει μέ αυτό τούς άλλους νά μήν κρίνουν<sup>26</sup>.

Γιά όλους αυτούς τούς λόγους αποφασίζει ο Απόστολος νά στείλει τό αγαπητό του τέκνο Απόστολο Τιμόθεο, γιά νά τούς ενθυμίσει ότι περπατά (ο Απόστολος Παύλος) όχι φυσιωμένος καί υπερηφανευόμενος καθώς οι Κορίνθιοι, ούτε προξενώντας διχόνοιες καί σχίσματα στους χριστιανούς, αλλά ότι όσες διδασκαλίες καί οικονομίες κάνει δέν έχουν κανένα ανθρώπινο, καινούριο ή νεώτερο φρόνημα, αλλά όλες είναι κατά Χριστόν καί κατορθώνονται μέ τήν βοήθεια καί τήν δύναμή Του<sup>27</sup>.

Καθώς οι χριστιανοί εκείνοι, πού πίστευσαν στίς αρχές του κηρύγματος, είχαν όλα τά πράγματά τους κοινοβιάτικα καί έτρωγαν όλοι μαζί, έτσι, όχι κατ'ακρίβειαν, αλλ'όμως κατά κάποια μίμηση των χριστιανών εκείνων οι εν Κόρινθω

<sup>17</sup> Ό.π., σσ. 361-362.

<sup>18</sup> Α' Κορ. 1, 3.

<sup>19</sup> Α' Κορ. 1, 10.

<sup>20</sup> Α' Κορ. 1, 12-13.

<sup>21</sup> Ό. π., σσ. 366, 370, 373.

<sup>22</sup> Α' Κορ. 3, 3.

<sup>23</sup> Ό. π., σ. 403.

<sup>24</sup> Α' Κορ. 3, 11. Σχ.βλ. ό. π., σ. 407.

<sup>25</sup> Α' Κορ. 4, 3.

<sup>26</sup> Ό.π., σ. 417.

<sup>27</sup> Ό. π., σ. 429.

χριστιανοί σέ κάποιες διορισμένες ημέρες, ίσως εορτάσιμες, είχαν συνήθεια, αφού μεταλάμβαναν τὰ θεία Μυστήρια, νά στήνουν κοινή τράπεζα, τίς λεγόμενες αγάπες, στους έξω νάρθηκες της εκκλησίας καί νά τρώνε ὅλοι μαζί. Οἱ μέν πλούσιοι ἔφερναν τὰ φαγητά, οἱ δέ πτωχοί καί ἄποροι προσκαλοῦνταν ἀπό τούς πλουσίους καί φιλεύονταν. Εξαιτίας, ὁμως, των διχονοιῶν καί των σχισμάτων, πού είχαν μεταξύ τους οἱ Κορινθιοί φθάρθηκε αὐτή ἡ θαυμαστή, φιλάδελφος καί φιλόσοφος συνήθεια καί δέν φυλάττονταν ἐξίσου ἀπό ὅλους. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος τούς ἐπιπλήττει γιατί ἦταν σχισμένοι καί χωρισμένοι ὁ ἕνας ἀπό τόν ἄλλο, γι'αὐτό καί ἔτρωγε καθένας χωριστά. Επειδή ἂν ἦταν ενωμένοι διὰ τῆς αγάπης καί ομονοίας, δέν θά υπέφεραν νά τὸ κάνουν αὐτό. Παρακάτω λέει· «*δεῖ γάρ καί αἰρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν*»<sup>28</sup>. Σύμφωνα μέ τόν ἅγιο Νικόδημο τόν ἀγιορεῖτη, ἐδῶ ὁ Ἀπόστολος δέν ἐννοεῖ τίς αἰρέσεις των δογμάτων τῆς πίστεως, ἀλλά τίς αἰρέσεις αὐτῶν των σχισμάτων καί τίς φιλονεικίες, πού γίνονταν περὶ των κοινῶν τραπεζῶν. Ἐνδέχεται, λέει, νά υπάρχουν σχίσματα καί φιλονεικίες σ'εσάς (τούς Κορινθίους), εἶναι ἀνάγκη νά μήν ὀρθοποδεῖτε ὅλοι καί νά εἰσθε ὁμόφρονες σ'αὐτή τὴν υπόθεση, γιατί εἰσθε ἄνθρωποι ἀσθενούς φύσεως. Καί ὁ Κύριος εἶπε ὅτι «*ἀνάγκη ἐστὶν ελθεῖν τὰ σκάνδαλα*»<sup>29</sup>, δηλαδή εἶναι ἀνάγκη νά ἔλθουν τὰ σκάνδαλα μέσα στους ἀνθρώπους. Σά νά λέει ὅτι, ἐπειδὴ βρίσκονται καί κακοὶ ἄνθρωποι στὸν κόσμον, εἶναι ἀνάγκη νά ἔλθουν τὰ σκάνδαλα ἀπὸ αὐτούς. Επειδὴ, λοιπόν, οἱ πλέον υπερήφανοι ἀπὸ τούς Κορινθίους δέν καταδέχονταν νά συντρῶνε μαζί μέ τούς πτωχοὺς, ἐπακολούθησε νά φανερῶνται ὅσοι εἶναι δόκιμοι στὴν ἀρετὴ, δηλαδή οἱ πτωχοὶ ἐκεῖνοι, πού υπέφεραν τὴν καταφρόνηση των πλουσίων, διότι προηγουμένως δέν φαίνονταν ἡ υπομονὴ καί ἡ ἀνδρεία τους. Ὡς δόκιμοι, ἐπίσης, μποροῦν νά ἐννοηθοῦν καί ὅσοι δέν χάλασαν τὴν καλὴ αὐτὴ συνήθεια των κοινῶν τραπεζῶν, ἀλλὰ ἀκόμη τὴν τηροῦσαν<sup>30</sup>.

Οἱ χριστιανοὶ ἐκεῖνοι, πού πίστευαν στὴν ἀρχὴ τοῦ κηρύγματος καί βαπτίζονταν, ὅλοι ἐλάμβαναν Ἅγιον Πνεῦμα. Επειδὴ, ὁμως, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι κατὰ τὴν φύση Του ἀόρατο, δίδονταν σ'αὐτούς, πού τὸ ἐπαίρναν ἓνα σημάδι αἰσθητὸ καί ορατὸ τῆς ἐνεργείας Του. Γι'αὐτό οἱ βαπτιζόμενοι ἢ λαλοῦσαν διάφορες γλώσσες ἢ προεφήτευαν ἢ ἔκαναν θαύματα. Στους Κορινθίους, λοιπόν, γι'αὐτὰ τὰ χαρίσματα υπήρχαν σχίσματα καί διχόνοιες, ἐπειδὴ ἐκεῖνοι, πού ἐλάμβαναν μεγαλύτερα χαρίσματα, υπερηφανεύονταν κατὰ των ἄλλων, πού είχαν τὰ μικρά, καί αὐτοί, πού ἐλάμβαναν τὰ μικρότερα χαρίσματα, λυπόταν καί φθονοῦσαν αὐτούς, πού είχαν τὰ μεγαλύτερα<sup>31</sup>.

Ἀνασκευάζει, λοιπόν, ὁ Ἀπόστολος τὴν παραπάνω διχόνοια φέρνοντας ὡς παράδειγμα τὰ μέλη τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος καί μέ μιά προσωποποιῶν τὰ σχηματίζει πῶς μιλοῦν, σά νά ἦταν λογικά, καί πῶς γογγύζουν, γιατί μερικά ἀπὸ αὐτὰ εἶναι κατώτερα ἀπὸ τὰ ἄλλα, ἔχοντας ὡς σκοπὸ, δείχνοντας παράλληλα πῶς ὁ γογγυσμὸς αὐτῶν των μελῶν εἶναι παράλογος, νά δείξει ἀκολουθῶς πῶς καί ὁ γογγυσμὸς ἐκείνων των χριστιανῶν, πού γογγύζουν ὅτι ἄλλοι εἶναι ἀπὸ μόνοι τους μεγαλύτεροι στὰ χαρίσματα, εἶναι παρομοίως παράλογος καί ἔτσι νά τούς ντροπιάσει. Λέει, λοιπόν· «*ἐάν εἴπῃ ὁ πους, ὅτι οὐκ εἰμὶ χεῖρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος, - οὐ παρά τούτο οὐκ ἐστὶν ἐκ τοῦ σώματος; Καί ἐάν εἴπῃ τὸ οὐς, ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος, - οὐ παρά τούτο οὐκ ἐστὶν ἐκ τοῦ σώματος*»<sup>32</sup>; Φέρνει στὸ μέσον ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὅχι πῶς γογγύζουν δύο μέλη, πού βρίσκονται στὶς δύο ἄκρες τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, ὅπως εἶναι τὸ πόδι καί τὸ αὐτὶ, οὔτε λέει πῶς τὸ πόδι μιλά μέ τὸ μάτι καί γογγύζει κατ'αὐτοῦ, ἀλλὰ πῶς τὸ πόδι μιλά μέ τὸ χεῖρ, τὸ ὁποῖο ὑπερέχει λίγο ἀπὸ τὸ πόδι, καί πῶς τὸ αὐτὶ μιλά μέ τὸ μάτι, γογγύζοντας κατ'αὐτοῦ, ἐπειδὴ ὑπερέχει λίγο ἀπὸ τὸ αὐτὶ. Αὐτὸ τὸ κάνει ὁ Ἀπόστολος, γιατί, ὅπως παρατηρεῖ ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ ἀγιορεῖτης, ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι πάντοτε ἔχουμε τὴ συνήθεια νά φθονοῦμε ὄχι ἐκείνους, πού εἶναι πολὺ ἀνώτεροί μας, ἀλλὰ καί ἐκείνους πού ὑπερέχουν λίγο ἀπὸ ἐμᾶς.

Ἀν, λοιπόν, περὶ τὸ πόδι ὅτι, ἐπειδὴ δέν εἶναι χεῖρ, οὔτε εἶναι στὸ μέσο τοῦ σώματος, ἀλλὰ εἶναι πόδι καί κάτω ἀπὸ ὅλα, γι'αὐτό δέν εἶναι καί τελείως μέρος τοῦ σώματος, μήπως γι'αὐτό δέν εἶναι καί τελείως ἀπὸ τὸ σῶμα ἢ μέρος τοῦ σώματος; Ὁχι, γιατί ὁ τόπος, δηλαδή τὸ μέσο ἢ τὸ ἄκρο τοῦ σώματος, δέν κάνει κάτι νά εἶναι μέρος τοῦ σώματος ἢ νά μήν εἶναι, ἀλλὰ ἐκεῖνο, πού κάνει κάτι μέρος τοῦ σώματος εἶναι ἡ ἐνωσὶς τοῦ μέ ὅλο τὸ σῶμα. Καθὼς καί ἀντιθέτως, ἐκεῖνο, πού κάνει κάτι νά μήν εἶναι μέρος τοῦ σώματος, εἶναι ὁ χωρισμὸς ἀπὸ τὸ σῶμα. Ὁμοίως καί τὸ αὐτὶ, ἂν περὶ ὅτι, ἐπειδὴ δέν εἶναι μάτι, οὔτε εἶναι τελείως μέρος τοῦ σώματος, μήπως γι'αὐτό δέν εἶναι ἀπὸ τὸ σῶμα; Ὁχι, ἀλλὰ ἔχοντας κι αὐτὸ τὸν τόπο, πού τὸ διόρισε ἐξ ἀρχῆς ὁ Θεός, καί τὴν δική του ἐνέργεια, εἶναι καί αὐτὸ μέρος τοῦ σώματος. Ὡστε κι ἐσύ, χριστιανέ, πού φαίνεσαι ὅτι ἔλαβες τὸ μικρότερο καί κατώτερο χάρισμα, μὴ γογγύξεις, γιατί εἶσαι κι ἐσύ μέρος τοῦ Σώματος τῆς Εκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, παρ'ὅλο πού μπορεῖ νά ἔλαχες τὸν κατώτερο τόπο καί τάξη. Ὅταν, ὁμως, σχίσαις καί διαχωρίσεις τὸν εαυτὸ σου ἀπὸ τὴν Εκκλησίαν καί τὴν ἐνότητά της, τότε δέν εἶσαι μέρος τοῦ Σώματος τῆς Εκκλησίας. Φύλαξε, λοιπόν, αὐτὴν τὴν ἐνωσιν, ἂν θέλεις νά εἶσαι μέρος τῆς Εκκλησίας τοῦ Χριστοῦ<sup>33</sup>.

Πιο κάτω συμβουλεύει τούς Κορινθίους ὁ Ἀπόστολος Παῦλος· «*τῷ ὑστεροῦντι περισσοτέραν δούς τιμὴν (ὁ Θεός), ἵνα μὴ ἡ σχίσμα ἐν τῷ σώματι*»<sup>34</sup>. Δέν εἶπε ὅτι ὁ Θεός ἔδωσε στὸ ἀτίμο καί ἀσχημο μέλος περισσότερη τιμὴ, ἐπειδὴ αὐτὸ καθ'ἑαυτὸ καί κατὰ τὴν φύση τοῦ κανένα μέλος τοῦ σώματος δέν εἶναι ἀσχημο καί ἀτίμο, ἀλλὰ εἶπε ὅτι ἔδωσε τιμὴ

<sup>28</sup> Α' Κορ. 11, 19.

<sup>29</sup> Ματθ. 18, 7.

<sup>30</sup> Ὁ. π., σσ. 553-556.

<sup>31</sup> Ὁ. π., σ. 570.

<sup>32</sup> Α' Κορ. 12, 15-16.

<sup>33</sup> Ὁ. π., σσ. 584-585.

<sup>34</sup> Α' Κορ. 12, 25.

σ'εκεῖνο τὸ μέλος, ποῦ ἦταν στερημένο ἀπὸ πολλή τιμὴ. Λοιπὸν κι εσὺ, ποῦ ἔχεις τὸ μικρότερο χάρισμα καὶ τὴν τιμὴ, ποῦ ἀπορρέει ἀπ'αὐτό, μὴ λυπάσαι, γιατί ὁ Θεὸς σέ τίμησε περισσότερο. Ἡ αἰτία γιὰ τὴν ὁποία ὁ Θεὸς ἔδωσε περισσότερη τιμὴ στὰ μέλη, ποῦ εἶναι στερημένα τιμῆς, εἶναι γιὰ νὰ μὴν γίνονται σχίσματα καὶ χωρισμοὶ στὸ ἓνα σῶμα. Γιατί, ἀν ἄλλα μὲν μέλη τοῦ σώματός μας θεραπεύονταν καὶ τιμῶνταν καὶ ἀπὸ τὴν φύση καὶ ἀπὸ τὴν δική μας ἐπιμέλεια, ἄλλα δὲ μέλη ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲν ἐλάμβαναν τιμὴ καὶ ἐπιμέλεια οὔτε ἀπὸ τὴν φύση οὔτε ἀπὸ ἐμὰς, τότε βεβαίως αὐτὰ θὰ χωρίζονταν τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο καὶ θὰ υπέφεραν τὸν φυσικὸ σύνδεσμο καὶ τὴν ἔνωση, ποῦ ἔχουν. Ἐάν αὐτὰ χωρίζονταν, βέβαια καὶ τὰ υπόλοιπα μέλη θὰ βλάπτονταν καὶ ολόκληρο τὸ σῶμα θὰ σχιζόταν. Κι εσεῖς, λοιπὸν, ἀδελφοί, ποῦ ἔχετε τὰ μεγαλύτερα χαρίσματα, μὴν υπερηφανεύεσθε καὶ μὴν καταφρονεῖτε ἐκείνους, ποῦ ἔχουν τὰ μικρότερα χαρίσματα, ὥστε καὶ αὐτοὶ νὰ μὴν χωρισθοῦν ἀπὸ ἐσὰς καὶ εσεῖς νὰ μὴν βλαβεῖτε ἀπὸ τὸν χωρισμὸ τους<sup>35</sup>.

Τέλος, τοὺς νουθετεῖ· «*πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω*»<sup>36</sup>, γιατί, ὅταν ἡ ἀγάπη εἶναι στὸ μέσον, δὲν ὑπάρχει βεβαίως οὔτε υπερηφάνεια οὔτε διχόνοια οὔτε σχίσματα. Τοὺς ἐνώνει μὲ τὸ ἅγιο φίλημα, δηλαδὴ τὸ ἄδολο καὶ ἀνυπόκριτο, ὡς ἀποτέλεσμα αὐτῆς ἐνώσεως, ἀγάπης καὶ ὁμονοίας – «*ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ*»<sup>37</sup> – καὶ ἐν κατακλείδι τοὺς φοβερίζει μὲ τὸ «*εἰ τις οὐ φιλεῖ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἦτω ἀνάθεμα*»<sup>38</sup>, δηλαδὴ ὁποῖος δὲν ἀγαπᾷ ἐν ἀληθείᾳ τὸν Κύριο, – γιατί, ὅταν δημιουργεῖ κανεὶς σχίσματα, δὲν ἀγαπᾷ τὸν Κύριο – ἀς εἶναι ἀναθεματισμένος, δηλαδὴ χωρισμένος ἀπὸ τὸν Κύριο.

Τοὺς ἰδίους συμβουλεῖ καὶ στὴν **Β' πρὸς Κορινθίους** ἐπιστολὴ του, λέγοντας· «*τό αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε*»<sup>39</sup>. Γιατί, εἶναι δυνατόν νὰ φρονεῖ κάποιος τὸ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ μὲ τὸν ἄλλο κατὰ τὰ δόγματα καὶ τὴν πίστη, ἀλλὰ νὰ μὴν εἰρηνεύει κατὰ τὴν ἀγάπη καὶ πολιτεία. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐδῶ χρεωστικῶς τοὺς ζητᾷ νὰ ἔχουν καὶ τὰ δύο, δηλαδὴ νὰ εἶναι ὁμόφρονες κατὰ τὴν πίστη καὶ εἰρηνικοὶ μεταξὺ τους κατὰ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ζωὴ<sup>40</sup>.

Καὶ οἱ **Γαλάτες** μαστίζονταν ἀπὸ τὰ σχίσματα καὶ χωρίζονταν ὁ ἓνας τοῦ ἄλλου, γι'αὐτὸ καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος πρεπόντως τοὺς ὀνομάζει πολλές Ἐκκλησίες – «*ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας*»<sup>41</sup> – καὶ ὄχι μία Ἐκκλησία. Μὲ τὸ ὄνομα τῆς Ἐκκλησίας τοὺς παρακινεῖ νὰ ἔλθουν σὲ ἔνωση καὶ συμφωνία, ἐπειδὴ ἐκεῖνοι, ποῦ εἶναι σχισμένοι καὶ χωρισμένοι σὲ πολλὰ μέρη δὲν μποροῦν νὰ ὀνομασθοῦν μὲ τὸ ὄνομα αὐτὸ τῆς Ἐκκλησίας, γιατί Ἐκκλησία θὰ πει ἔνωση, συμφωνία καὶ συνάθροιση σὲ ἓνα<sup>42</sup>.

Ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς **Κολασσαεῖς** ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, λέει ὅτι ἔχει μεγάλο ἀγῶνα γιὰ νὰ μὴν φρονοῦν διάφορα φρονήματα, ἀλλὰ γιὰ νὰ συμβιβασθοῦν καὶ νὰ ἐνωθοῦν ὅλοι οἱ χριστιανοὶ σὲ μία πίστη καὶ σὲ ἓνα δόγμα. Ὅχι, ὁμως, μὲ ἀνάγκη καὶ διὰ τῆς βίας, ἀλλὰ μὲ ἀγάπη, γιατί τὰ αἰρετικὰ δόγματα γεννοῦν καὶ σχίσματα καὶ χωρίζουν τοὺς ἀνθρώπους μεταξὺ τους. «*...ἀγῶνα ἔχω... ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, συμβιβασθέντων ἐν ἀγάπῃ*»<sup>43</sup>. Στὴ συνέχεια χαίρεται ποῦ βλέπει τὴν εὐταξία, ποῦ ἔχουν, ἐπειδὴ ὄχι μόνον δὲν ἐπέσαν στὴν ἀπιστία, ἀλλὰ καὶ δὲν συνέχεαν τὴν τάξη καὶ στερεὰ πίστη τους. Στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἡ εὐταξία εἶναι ποῦ προξενεῖ καὶ τὸ στερέωμα στὴν πίστη. Μαζὶ μὲ τὴν εὐταξία κατορθώνει τὸ παν καὶ ἡ ἀγάπη τῶν χριστιανῶν, ἡ ὁποία δὲν ἀφήνει νὰ ὑπάρχουν σχίσματα ἀνάμεσά τους. «*Χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χριστόν πίστεως ὑμῶν*»<sup>44</sup>.

## **9. Τρόπος ἀποδοχῆς τῶν σχισματικῶν στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία**

Σύμφωνα μὲ τὸν 5<sup>ο</sup> Κανὸνα τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου «*εἰ τις πρεσβύτερος, ἢ διάκονος, καταφρονήσας τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου, ἀφώρισεν ἑαυτὸν τῆς ἐκκλησίας καὶ ἰδίᾳ συνήγαγε, καὶ θυσιαστήριον ἔστησε, καὶ τοῦ ἐπισκόπου προσκαλεσαμένου ἀπειθεῖν, καὶ μὴ βούλοιο αὐτῷ πείθεσθαι, μηδὲ υπακούειν καὶ πρῶτον καὶ δεῦτερον καλοῦντι, τούτον καθαιρεῖσθαι παντελῶς καὶ μηκέτι θεραπείας τυγχάνειν, μηδὲ δύνασθαι λαμβάνειν τὴν ἐαυτοῦ τιμὴν. Εἰ δὲ παραμένει θορυβῶν καὶ ἀναστατῶν τὴν ἐκκλησίαν διὰ τῆς ἐξωθεν ἐξουσίας ὡς στασιώδης αὐτὸν ἐπιστρέφειν*»<sup>45</sup>.

Ὁ Κανὼν αὐτὸς υποδεικνύει τὴν μέθοδο ἐπιστροφῆς τῶν σχισματικῶν. Προηγεῖται ἡ πρώτη καὶ δευτέρη πρόσκληση καὶ ἡ κατ'ἰδίαν νουθεσία ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπο, ἀκολουθεῖ ἡ ἐπιβολὴ τῆς καθαιρέσεως ὡς ἀναπόφευκτος, ὅπως ἐπίσης καὶ ὁ σωφρονισμὸς τοῦ ἀμαρτάνοντος ἀπὸ τὴν κοσμικὴ ἐξουσία, σὲ περίπτωσιν ποῦ τὸ σκάνδαλο συνεχίζεται. Ἡ ἐπιστράτευση τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας δὲν σημαίνει ἐλλειψὴ ἀγάπης, ἐφ'ὅσον αὐτός, ποῦ σκανδαλίζει τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, μπορεῖ νὰ περιορισθεῖ, νὰ ἀναχαιτισθεῖ καὶ νὰ σωφρονισθεῖ.

Εἶναι ἀξιοσημείωτο ὅτι ἐνῶ οἱ ἐπίσκοποι πράττουν κάθε τι ποῦ εἶναι δυνατό γιὰ τὴν ἐπιστροφή τῶν αἰρετικῶν καὶ σχισματικῶν, δὲν παραιτοῦνται ἀπὸ τίς θεμελιώδεις ὀρθόδοξες ἐκκλησιολογικὲς θέσεις καὶ μάλιστα καὶ τὴν πίστη τῆς

<sup>35</sup> Ὁ.π., σσ. 589-590.

<sup>36</sup> Α' Κορ. 16, 14.

<sup>37</sup> Α' Κορ. 16, 20.

<sup>38</sup> Α' Κορ. 16, 22.

<sup>39</sup> Β' Κορ. 13, 11.

<sup>40</sup> Τοῦ ἰδίου, *Ερμηνεία εἰς τὰς 14 ἐπιστολάς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου*, τ. Β', ἐκδ. Ὁρθόδοξος Κυψέλη, Θεσσαλονίκη 1990, σ. 231.

<sup>41</sup> Γαλ. 1, 2.

<sup>42</sup> Ὁ. π., σ. 243.

<sup>43</sup> Κολ. 2, 2. Σχ.βλ. ὁ. π., σ. 662.

<sup>44</sup> Κολ. 2, 5. Σχ.βλ. ὁ. π., σ. 665.

<sup>45</sup> Ὁ. π., σ. 410.

Καθολικής Ορθόδοξου Εκκλησίας, ως της μόνης αληθινής Εκκλησίας, στην οποία υπάρχει ασφαλής η σωτηρία μέσω των αγίων μυστηρίων, ούτε και έρχονται σε μυστηριακή ή συμπροσευχητική κοινωνία με αυτούς πριν από την επιστροφή τους στην Ορθοδοξία<sup>46</sup>.

### **10. Ποιοί είναι οι Ζηλωτές Παλαιοημερολογίτες**

Στά πρωτοχριστιανικά χρόνια σχισματικοί ήταν οι Καθαροί, οι Εγκρατίτες, οι Σακκοφόροι και οι Υδροπαραστάτες. Από το 1924 σχισματικοί είναι οι Ζηλωτές Παλαιοημερολογίτες, οι αυτοαποκαλούμενοι ως «Γνήσιοι Ορθόδοξοι Χριστιανοί» (Γ.Ο.Χ.), οι οποίοι κανονικά πρέπει να ονομάζονται Ζηλωτές ή Δεκατριμερίτες και οι οποίοι πρέπει να διακρίνονται από τους κανονικούς, τους σωστούς παλαιοημερολογίτες, όπως είναι το Άγιον Όρος (εκτός από την Ι. Μ. Εσφιγμένου και διάφορα ζηλωτικά κελιά), το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων και οι Σλαυικές Εκκλησίες (Σερβία, Βουλγαρία, Ρωσία και Γεωργία). Οι Ζηλωτές, λοιπόν, έχουν διαιρεθεί και χωρισθεί σε διάφορες παρατάξεις και ομάδες. Έτσι έχουμε τους Ματθαϊκούς, τους Φλωρινικούς, τους Χρυσοστομικούς, τους Αρσενιάτες, κ.ά. Ζηλωτική είναι η Ι.Μ. Εσφιγμένου Αγίου Όρους και ζηλωτικά είναι κάποια κελιά του Αγίου Όρους. Ζηλωτική, επίσης, είναι και η Ι.Μ. Αγίας Ειρήνης Χρυσοβαλάντου στη Λυκόβρυση Αττικής, όλες οι εν Ελλάδα και εν εξωτερικώ αρχιεπισκοπές και μητροπόλεις, που τιτλοφορούνται ως Γ.Ο.Χ. κ. ά.

### **11. Ζηλωτές Παλαιοημερολογίτες ή Δεκατριμερίτες ή «Γνήσιοι Ορθόδοξοι Χριστιανοί» (Γ.Ο.Χ.)**

Πρώτη βασική κακοδοξία των Ζηλωτών είναι η **θεωρία** ότι **επιτρέπεται η διακοπή της εκκλησιαστικής κοινωνίας ακόμη και για μη δογματικούς λόγους**. Η αντιπατερική αυτή θεωρία, που αθετεί την ΑΒ' Σύνοδο του αγίου Μεγάλου Φωτίου (861), ανατινάσσει κυριολεκτικά τα εκκλησιολογικά θεμέλια του Σώματος του Χριστού και οδηγεί σε καθαρό Προτεσταντισμό. Οι Ζηλωτές, συνεχώς διασπώμενοι, ιδρύουν νέες «Εκκλησίες» (παρατάξεις) και χειροτονούν πλήθος μητροπολιτών, μερικοί από τους οποίους δεν έχουν στη δικαιοδοσία τους ούτε ένα ιερέα! Επίσης, Ζηλωτές κληρικοί και λαϊκοί μεταπηδούν τακτικά κατά το δοκούν από «Εκκλησία» σε «Εκκλησία», ενώ πολλοί Ζηλωτές έχουν αποκηρύξει όλες τις Ζηλωτικές «Εκκλησίες» και έχουν μείνει τελείως ακέφαλοι. Οι διασπάσεις μάλιστα είναι τόσο πολλές, ώστε οι Ζηλωτές είναι κατ'αναλογία πολύ περισσότερο διασπασμένοι ακόμη και από τους αιρετικούς Προτεστάντες.

Την θεωρία αυτή εφήρμοσε δύο φορές ο **Ζηλωτής επίσκοπος Ματθαίος** και απεκήρυξε τους δύο τότε ομόφρονες του αρχιερείς για επουσιώδη ζητήματα. Στη συνέχεια, εφόσον είχε μείνει ο «μοναδικός Ορθόδοξος επίσκοπος», χειροτόνησε μόνος του πολλούς επισκόπους (1948), παραβαίνοντας κάθε ιερό κανόνα<sup>47</sup>. Συνεπώς σήμερα οι **ματθαϊκές ομάδες** ενέχονται όχι μόνο για τα σχίσματά τους, αλλά και για ατελή χειροτονία.

Οι Ζηλωτές φυσικά προσπαθούν να αποδείξουν ότι το σχίσμα τους με την Εκκλησία είναι ζήτημα πίστεως, ενώ τα εσωτερικά τους σχίσματα είναι αθώα, επειδή οφείλονται σε ανθρώπινα πάθη. Η δικαιολογία τους δεν είναι ορθή. Τα ανθρώπινα πάθη αποτελούν την αφορμή των διασπάσεών τους, το αίτιο όμως είναι η αποδοχή του ανωτέρου κακοδόξου φρονήματος. Αλλά, και αν δεχθούμε ότι μόνο οι ανθρώπινες αδυναμίες οδηγούν τους Ζηλωτές στην πολυδιάσπαση, αυτή και μόνη είναι ικανή να τους καταδικάσει πλήρως. Κατά τον **ιερό Χρυσόστομο** «ουδέν ούτω παροξύνει τόν Θεόν, ως τό Εκκλησίαν διαιρεθῆναι... Διαμαρτύρομαι, ότι του εις αίρεσιν εμπεσεῖν τό τήν Εκκλησίαν σχίσαι ουκ ἐλαττόν ἐστι κακόν» και μάλιστα, συμπληρώνει ο άγιος, αν μεταξύ των απεσχισμένων υπάρχει η ίδια πίστη (όπως δηλαδή συμβαίνει στις αλληλοκαθρημένες ζηλωτικές παρατάξεις).

Συνεπώς η κακοδοξία αυτή θεωρία των Ζηλωτών είναι κυριολεκτικά το εκ διαμέτρου αντίθετο άκρο της αιρετικής «θεωρίας των κλάδων». Σύμφωνα με την «θεωρία των κλάδων», μπορούμε να έχουμε διαφορετική πίστη, αλλά να είμαστε ενωμένοι. Σύμφωνα με την «θεωρία των Ζηλωτών», μπορούμε να έχουμε την ίδια πίστη, αλλά να είμαστε χωρισμένοι! Τα άκρα συναντώνται!

Άλλη πεπλανημένη **θεωρία** των Ζηλωτών και αφορμή μεγάλων διασπάσεών τους είναι η εξής : **Ισχυρίζονται ότι μόλις κάποιος Ορθόδοξος κληρικός κηρύξει αιρετικά δόγματα ή κάποια Ορθόδοξη Εκκλησία διαπράξει κάποια παρανομία, εκπίπτουν αυτομάτως της θείας Χάριτος και αποκόπτονται από την Εκκλησία**. Φυσικά, κατά την Ορθόδοξη διδασκαλία, αυτό συμβαίνει μόνο κατόπιν συνοδικής εκδικάσεως και κατακρίσεώς τους<sup>48</sup> ή όταν μόνοι τους εγκαταλείψουν την Ταμιούχο της θείας Χάριτος Ορθόδοξη Εκκλησία.

Βάσει της κακοδόξου αυτής θεωρίας οι Ζηλωτές θεωρούν ότι οι Εκκλησίες, που άλλαξαν το **εορτολόγιο (1923-1924)**, βρέθηκαν αυτομάτως εκτός Εκκλησίας (και σωτηρίας), ενώ τα Μυστήριά τους στερήθηκαν της θείας Χάριτος. Άλλοι πάλι θεωρούν ότι η Εκκλησία της Ελλάδος αποκόπηκε από την Εκκλησία, όταν καθάίρεσε τους πρώτους Ζηλωτές αρχιερείς (1935), ενώ άλλοι ότι η αποκοπή συντελέσθηκε προοδευτικά. Άλλοι μας θεωρούν αιρετικούς και εκτός Εκκλησίας από το 1920, λόγω της διακηρύξεως της αιρέσεως του Οικουμενισμού. Άλλοι θεωρούν ακόμη και τους Αγιορείτες ως εχθρούς του Θεού, εκτός Εκκλησίας και σωτηρίας!

<sup>46</sup> ΑΡΧΙΜ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΨΑΝΗΣ, *Η ποιμαντική διακονία κατά τους Ιερούς Κανόνες*, εκδ. Άθως, Αθήνα 2003, σσ. 160, 165.

<sup>47</sup> α' Αποστολικός, δ' της Α', γ' της Ζ'.

<sup>48</sup> ΟΣΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ, *Πηδάλιον*, σσ. 4-5, 696.

Η αποδοχή των αλληλοαναιρουμένων αυτών θεωριών οδηγεί τούς Ζηλωτές σέ πέλαγος αντιφάσεων και τραγικό αδιέξοδο. Συγκεκριμένα, όταν η μεγάλη παράταξη των **Φλωρινικών Ζηλωτών** (πού είναι διαιρεμένοι σήμερα σέ επτά παρατάξεις) έμεινε χωρίς αρχιερέα (1955), έσπευσε νά λάβει χειροτονία από τήν **Ρωσική Σύνοδο της Διασποράς** (1960, 1962). Παραλείποντας τίς πολλές αντικανονικότητες της χειροτονίας τους, αναφέρουμε μόνο ότι η Ρωσική Σύνοδος :

α'. Είχε ενορίες και μέ τό ιουλιανό και μέ τό νέο ημερολόγιο.

β'. Είχε πλήρη εκκλησιαστική κοινωνία μέ όλες τίς Εκκλησίες, πού ακολουθούσαν τό νέο ημερολόγιο και μέ όλες τίς Εκκλησίες, πού συμμετείχαν στήν Οικουμενική Κίνηση και ιδίως μέ τούς Αθηναγόρα Κωνσταντινουπόλεως και Ιάκωβο Αμερικής, τούς οποίους οι Ζηλωτές θεωρούν αιρεσιάρχες.

γ'. Δέν ήταν άμοιρη συμπροσευχών μέ αιρετικούς.

Οι Ζηλωτές, λοιπόν, έλαβαν χειροτονία εν γνώσει τους από «αιρετικούς και εκτός Εκκλησίας» – κατά τίς θεωρίες τους – επισκόπους, ή έστω από αυτούς, πού επικοινωνούσαν πλήρως επί δεκαετίες μέ «αιρετικούς». Μάλιστα ο ένας από τούς δύο επισκόπους, πού τούς χειροτόνησαν, ακολούθησε τό νέο ημερολόγιο! Συνεπώς, σύμφωνα μέ τίς κακόδοξες θεωρίες τους περί αυτομάτου αποκοπής από τήν Εκκλησία και απώλειας της θείας Χάριτος, όχι μόνο βλασφημούν τό Άγιον Πνεύμα και τά Μυστήρια της Εκκλησίας μας, αλλά απαρνούνται και τήν ίδια τους τήν χειροτονία, τήν οποία έλαβαν εσκεμμένα.

Τίθεται, λοιπόν, τό ερώτημα : Είμαστε ή δέν είμαστε (οι Ορθόδοξες Τοπικές Εκκλησίες) αιρετικοί από τό 1920; Αν δέν είμαστε, τότε οι Ζηλωτές οφείλουν νά επιστρέψουν εν μετανοία, διότι οι άγιοι Πατέρες απαγορεύουν αυστηρά τίς αποσχίσεις άνευ δογματικών λόγων. Αν είμαστε, τότε οι Ζηλωτές στερούνται χειροτονίας, εφόσον καταδέχθηκαν νά χειροτονηθούν από «αιρετικούς και εκτός Εκκλησίας» επισκόπους. Σύμφωνα δέ μέ τόν Μ. Βασίλειο, αυτός, πού τόλμησε νά λάβει εσκεμμένα χειροτονία από τούς αιρετικούς, δέν είναι άξιος νά θεωρηθεί ποτέ ως Ορθόδοξος Επίσκοπος.

Άλλο πεπλανημένο **φρόνημα** των Ζηλωτών, τό οπο-ιο κηρύσσεται κυρίως στήν πράξη, είναι ότι **η διακοπή εκκλησιαστικής κοινωνίας μέ τούς αιρετικούς εφαρμόζεται μόνο στους αιρετικούς κληρικούς και σ'αυτούς όχι πλήρως**. Συνεπώς κατά κανόνα οι Ζηλωτές:

α'. Δέχονται τούς «αιρετικούς» νεοημερολογίτες λαϊκούς σέ συμπροσευχή στήν Εκκλησία και τούς παρέχουν θεία Μετάληψη ή άλλα Μυστήρια και αντίδωρο.

β'. Προσκαλούν τούς «αιρετικούς» νεοημερολογίτες βουλευτές και λοιπούς επισήμους στίς πανηγύρεις ή τελετές τους (π.χ. Θεοφάνεια) και συναγωνίζονται ποιά παράταξη θά τιμηθεί από μεγαλύτερο αριθμό «αιρετικών» επισήμων.

γ'. Συμπροσεύχονται και μέ «αιρετικούς» κληρικούς. Ακόμη και οι Αγιορείτες ακραιφνείς Ζηλωτές δέχονται στίς λειτουργίες τους τούς μη Ζηλωτές «αιρετικούς» κληρικούς, τούς παρέχουν τιμητική θέση και τούς δίνουν αντίδωρο.

Επομένως τίθεται πάλι τό ερώτημα: Είμαστε αιρετικοί ή όχι; Αν είμαστε, τότε οι Ζηλωτές πρέπει νά καταδικάσουν όλες τίς ανωτέρω απαράδεκτες ενέργειες και ιδίως νά μήν επιτρέπουν σέ κανένα «αιρετικό» νεοημερολογίτη λαϊκό νά εισέρχεται στους ναούς τους (πράγμα ασύμφορο φυσικά). Οι Ζηλωτές βέβαια μπορούν νά αντιτάξουν ότι οι ανωτέρω ενέργειες αποτελούν εφαρμογή επαινετής «Οικονομίας». Μήπως όμως η εφαρμογή της «Οικονομίας» είναι αποκλειστικό δικαίωμα των Ζηλωτών και όχι και δικό μας, από τούς οποίους οι Ζηλωτές απαιτούν μόνο τήν «Ακρίβεια»;

Ο **Οικουμενισμός των Ζηλωτών** προεκτείνεται ακόμη περισσότερο. Οι Ενιστάμενοι επικοινωνούν – μέσω της **Ρωσικής Διασποράς** – μέ τό **πατριαρχείο Σερβίας** και επομένως μέ τήν καθόλου «αιρετική» Εκκλησία. Πρό ετών δέ, δύο επίσκοποι της **χρυσοστομικής παρατάξεως** επικοινωνούσαν ολοφάνερα επί έτη μέ τό **πατριαρχείο Ιεροσολύμων** χωρίς καμμία επίσημη επιτίμηση από τούς ομόφρονές τους αρχιερείς.

Πολλή συχνή είναι και η εκκλησιαστική κοινωνία μεταξύ κληρικών και λαϊκών των ζηλωτικών παρατάξεων, αν και αυτές αλληλοκατηγορούνται επίσημα ως συνονθύλευμα πλανεμένων ή ψευδοεκκλησίες, οι οποίες είναι εκτός Εκκλησίας, όπως οι Μονοφυσίτες, Παπικοί, Προτεστάντες ή άλλοι αιρετικοί! Θεωρούν μάλιστα τούς κληρικούς των άλλων παρατάξεων ως ψευδοκληρικούς χωρίς αποστολική διαδοχή, ιερωσύνη και σωτηρία!

Εντελώς απαράδεκτες και «οικουμενιστικές» είναι και οι θεωρίες των Ενισταμένων, οι οποίοι, γιά νά δικαιολογήσουν τήν απόσχισή τους από τήν πλειονότητα των Ζηλωτών (πού δέχεται ότι είμαστε εκτός Εκκλησίας), έπεςαν στο αντίθετο άκρο και υποστηρίζουν ότι οι Εικονομάχοι πρό της Ζ' Οικουμενικής (787) Συνόδου (καθώς και εμείς πού είμαστε ακριβώς (!) όμοιοί τους) ήταν εντός Εκκλησίας και τελούσαν έγκυρα μυστήρια! Στηρίζουν τήν άποψή τους αυτή στήν παρερμηνεία μερικών φράσεων των Πατέρων της Συνόδου αυτής. Αγνοούν, όμως, ότι πολλές φορές οι Πατέρες χρησιμοποιούν καταχρηστικά ορισμένες φράσεις – π.χ. «ένωσις των Εκκλησιών» Ορθοδόξων και Παπικών - χωρίς φυσικά νά εννοούν ότι οι αιρετικοί βρίσκονται εντός Εκκλησίας ή έχουν έγκυρα μυστήρια. Παραβλέπουν επίσης τελείως τούς αλληπαλλήλους αναθεματισμούς πολλών Τοπικών Συνόδων των Ορθοδόξων Πατριαρχείων (726-729) κατά των Εικονομάχων (τό «ανάθεμα» αλλοτριώνει και αποτέμνει της [ Εκκλησίας) και θεωρούν ότι οι μη Οικουμενικές αυτές σύνοδοι δέν απέκοψαν (δήθεν) τούς Εικονομάχους από τήν Εκκλησία.

Έπειτα από τήν συνοπτική αυτή έκθεση ορισμένων ζηλωτικών θεωριών καθίσταται φανερό ότι ο σύγχρονος Ζηλωτισμός δέν είναι απλά μία εκκλησιολογική παρέκκλιση, αλλά αποτελεί σύμπλεγμα αλληλοαναιρουμένων εκκλησιολογικών κακοδοξιών, τό οποίο τείνει νά μετατραπεί σέ αίρεση.

Οι Ζηλωτές παραποιούν τόν **15<sup>ο</sup> Κανόνα της ΑΒ' Συνόδου**. Οι Πατέρες της ΑΒ' Συνόδου (861), θέλοντας να δώσουν ένα τέλος στα σχίσματα, που συνετάραξαν τήν Εκκλησία κατά τόν η' και θ' αιώνα, νομθέτησαν τούς κανόνες ιγ' - ιε', με τούς οποίους απαγόρευαν αυστηρά στους Ορθοδόξους να διακόπτουν τήν εκκλησιαστική κοινωνία με τούς εκκλησιαστικώς προϊσταμένους τους πρό συνοδικής κρίσεώς τους. Για να μην εννοηθεί, όμως, ότι διά της απαγορεύσεως αυτής αφαιρείται τό δικαίωμα των Ορθοδόξων να διακόπτουν τήν επικοινωνία πρό συνοδικής κρίσεως από όσους κηρύττουν κάποια αίρεση και με τόν τρόπο αυτό καταδικάζονται και παλαιότερες αποσχίσεις Ορθοδόξων για λόγους πίστεως, οι σοφοί Πατέρες έθεσαν στό τέλος του ιε' κανόνος τήν εξής επεξήγηση : Στά επιτίμια των κανόνων δέν υπόκειται, όποιος αποσχίζεται πρό συνοδικής κρίσεως από επίσκοπο, που κηρύσσει κάποια αίρεση δημοσία και γυμνή τη κεφαλή, η οποία να είναι κατεγνωσμένη υπό Συνόδου ή υπό Πατέρων· αντιθέτως είναι αξιέπαινος.

Τήν εξήγηση αυτή οι Ζηλωτές τήν έχουν ερμηνεύσει ως υποχρεωτικό κανόνα για άμεση απόσχιση από τούς επισκόπους, μόλις αυτοί κηρύξουν οποιοδήποτε κακόδοξο φρόνημα. Με τόν τρόπο αυτό δικαιολογούν τό σχίσμα τους λόγω του Οικουμενισμού, ενώ μερικοί θεωρούν αίρεση ακόμη και τό νέο ημερολόγιο. Άλλοι τολμούν να παραποιούν τό νόημα του κανόνος αυτού, ενώ άλλοι, όταν θέλουν να αλλάξουν παράταξη, ερευνούν τίς ομιλίες των επισκόπων τους και, μόλις συναντήσουν κάποιες αθεολόγητες φράσεις, τούς αποκηρύσσουν αμέσως ως αιρετικούς!

Φυσικά οι σοφοί Πατέρες της ΑΒ' Συνόδου σκόπευαν μόνο να περιορίσουν τά αδικαιολόγητα σχίσματα και όχι να επιβάλουν μία ζηλωτικού τύπου εκκλησιαστική ασυδοσία. Αν είχαν τέτοιο σκοπό, θά έλεγαν στην αρχή του ιγ' κανόνος «όποιος δέν αποσχίζεται αμέσως από τόν αιρετικό ποιμένα του, θά επιτιμάται». Έτσι, όμως, θά κατέκριναν τούς αγίους Σωφρόνιο και Μάξιμο, που επικοινωνούσαν κατ'οικονομίαν επί έτη με αιρετικούς, τόν άγιο Ανατόλιο, που επικοινωνούσε και χειροτονήθηκε από τόν αιρετικό Διόσκορο και άλλους Πατέρες. Άξιοι κατακρίσεως θά ήταν και οι Ορθόδοξοι πατριάρχες, που επικοινωνούσαν κατ'οικονομίαν με τούς Λατίνους έως τό 1054, αν και αυτοί είχαν προσθέσει τό Filioque στό Σύμβολο της Πίστεως από τό 1009. Κατά τήν ερμηνεία των Ζηλωτών, κατακριτέο είναι και όσοι Ορθόδοξοι δέν αποσχίστηκαν από τούς Λατινόφρονες, Ενωτικούς (Οικουμενιστές) και Σιμωνιακούς<sup>49</sup> κατά τήν β' χιλιετία<sup>50</sup>.

Τον τελευταίο αιώνα άρχισε να λαμβάνει συγκεκριμένη μορφή στους κόλπους της Εκκλησίας μία νεωτεριστική τάση, στοιχεία της οποίας παρατηρούνταν και παλαιότερα και μία έντονη προσπάθεια προσεγγίσεως διαφόρων αιρετικών. Μία από τις πολλές παραφωνίες, που σημειώθηκαν, ήταν και η διόρθωση του ημερολογίου (1923-1924), η οποία αποτέλεσε και την αφορμή της αποσχίσεως των Ζηλωτών από την Εκκλησία. Θα ήταν βεβαίως ευχής έργον να είχε μείνει αναλλοίωτο το ημερολόγιο και όλοι οι Ορθόδοξοι να εορτάζουμε ενωμένοι.

Στο σημείο αυτό οφείλουμε να τονίσουμε ότι η αλλαγή του ημερολογίου, που επιβλήθηκε από τον πάπα Ρώμης Γρηγόριο, για να διασπασθούν οι Ορθόδοξοι, ήταν ένα από τα πρώτα βήματα εφαρμογής της παναιρέσεως του Οικουμενισμού και ότι το σωστό ημερολόγιο είναι το παλαιό, το πάτριο. Παρ'όλαυτά η αλλαγή του ημερολογίου δεν είναι θέμα πίστεως και δόγματος, όπως κακώς θεωρούν οι Ζηλωτές, αλλά απλώς είναι θέμα χρόνου. Τον Θεό δεν τον ενδιαφέρει ο χρόνος, αν εορτάζουμε δεκατρείς ημέρες μπροστά ή πίσω, γιατί Αυτός είναι υπεράνω χρόνου, υπέρχρονος. Σε μία ευχή της Εκκλησίας λέμε : *«Ο εν παντί καιρώ και χρόνω προσκυνούμενος και δοξαζόμενος Χριστός ο Θεός...»*. Γι'αυτό και ο θείος Χρυσόστομος στον λόγο του *«εις τους τα πρώτα Πάσχα νηστεύοντας»* λέει : *«Χρόνων ακρίβειαν και ημερών παρατήρησιν δεν ηξεύρει η του Χριστού Εκκλησία. Επειδή όσαις φοραίς τρώγει τον ζωοποιόν άρτον τούτον και το ποτήριον τούτο πίνει, καταγγέλλει τον θάνατον του Κυρίου και Πάσχα επιτελεί»*<sup>51</sup>.

Η Εκκλησία της Ελλάδος πριν προχωρήσει στην αλλαγή του ημερολογίου, έθεσε το θέμα υπόψιν και προς εξέτασιν και συζήτησιν του Οικουμενικού Πατριαρχείου και των υπολοίπων Ορθοδόξων Εκκλησιών. Αφού το θέμα ερευνήθηκε, αποφασίσθηκε να προχωρήσει η Εκκλησία της Ελλάδος στην αλλαγή του ημερολογίου, χωρίς όμως να διαταραχθεί ή να διακοπεί η εκκλησιαστική κοινωνία με τις υπόλοιπες Ορθόδοξες Εκκλησίες. Διαπιστώνουμε, λοιπόν, ότι η μεν Εκκλησία της Ελλάδος αντιμετώπισε το θέμα, εφαρμόζοντας τη Συνοδικότητα και τηρώντας το Συνοδικό Πολίτευμα της Εκκλησίας. Δεν θα ήταν δυνατόν άλλωστε και ούτε προς το συμφέρον της Εκκλησίας να διασαλευθεί η ενότητα για ένα θέμα ήσσονος σημασίας, όπως το θέμα του χρόνου. Οι δε Ζηλωτές δεν εφείσθησαν της ενότητος της Εκκλησίας, γι'αυτό αποκόπηκαν και αποσχίστηκαν μόνοι τους, χωρίς Συνοδική διαγνώμη, από την Μία, Αγία, Καθολική και Αποστολική Ορθόδοξο Εκκλησία, ιδρύοντας δικές τους «εκκλησίες», μιμούμενοι την αίρεση του Προτεσταντισμού, όπου εκεί κάθε προτεστάντης είναι και μία «εκκλησία» και ένας πάπας από μόνος του.

Επομένως, το σχίσμα των Ζηλωτών δεν είναι θέμα ημερολογίου, αλλά είναι θέμα εκκλησιαστικής κοινωνίας. Και όταν λέμε εκκλησιαστική κοινωνία εννοούμε την ενότητα στη πίστη, στη λατρεία, στη διοίκηση και στο κοινό ποτήριο. Με τους Ζηλωτές η Ορθόδοξος Εκκλησία δεν έχει εκκλησιαστική κοινωνία, δηλαδή ενότητα διοικήσεως και κοινού ποτηρίου.

Οι Ζηλωτές κατηγορούν τους νεοημερολογίτες, επειδή ακολουθούν το νέο γρηγοριανό ημερολόγιο, το οποίο έφτιαξε ο αιρετικός πάπας Ρώμης Γρηγόριος. Όμως και το παλαιό ιουλιανό ημερολόγιο δεν το έφτιαξε κάποιος ορθόδοξος, αλλά ένας ειδωολάτρης, ο Ιουλιανός.

Τρεις μεγάλες σύνοδοι κατέκριναν στο τέλος του ιστ' αιώνος το γρηγοριανό ημερολόγιο. Ο ιστορικός Φ. Βαφειδής μιλά περί *«της κατά το έτος εκείνο (1583) συγκροτηθείσης εν Κων/λει συνόδου, ήτις κυρίως καταδικάζει το γρηγοριανόν*

<sup>49</sup> ΟΣΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ, *Πηδάλιον*, σ. 238.

<sup>50</sup> ΙΕΡΟΔ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΤΗΣ, Οι εκκλησιολογικές κακοδοξίες του ζηλωτικού παλαιοημερολογισμού, Άγιον Όρος 2001, σσ. 21-28, 39-41.

<sup>51</sup> ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ, *Λόγος εις τους τα πρώτα Πάσχα νηστεύοντας*, PG 47-64.

*ημερολόγιον, διότι κατ'αυτό συμβαίνει να εορτάζωμεν τοις Ιουδαίοις, όπερ εναντίον τη εν Νικαία συνόδω». Οι Ζηλωτές, όταν αναφέρουν την ανωτέρω φράση, τοποθετούν την τελεία στη λέξη 'ημερολόγιο' και παραλείπουν τα υπόλοιπα! Έτσι, όμως, φαίνεται ότι κύριο έργο της συνόδου ήταν η καταδίκη του γρηγοριανού ημερολογίου.*

Ο ιστορικός βέβαια δεν λείει αυτό. Λείει ότι κύριος λόγος της καταδίκης του γρηγοριανού ημερολογίου ήταν ο συνεορτασμός με τους Ιουδαίους, δηλαδή η τροποποίηση του Πασχαλίου, η οποία ποτέ δεν έγινε και ελπίζουμε ότι ποτέ δεν θα γίνει. Το νόημα της ολοκληρωμένης φράσεως αφαιρεί από τους Ζηλωτές το έρεισμα του σχίσματος, εφόσον η αλλαγή μόνο του εορτολογίου δεν θίγει τον δογματικό όρο της Α' Οικουμενικής συνόδου και επομένως δεν αποτελεί αίρεση.

Βάσει, λοιπόν, των αυστηροτάτων κανόνων της ΑΒ' συνόδου και ιδίως του ιε', που οι Ζηλωτές διαρκώς επικαλούνται, το ημερολογιακό σχίσμα ήταν τελείως αντικανονικό. Οι περισσότεροι μάλιστα Ζηλωτές κηρύττουν ότι όλοι όσοι δέχθηκαν το νέο ημερολόγιο ή επικοινωνούν με τους νεοημερολογίτες εξήλθαν της Εκκλησίας και έχασαν την θεία Χάρη! Βεβαίως οι Ζηλωτές δεν ήταν και τόσο αφελείς, όσο τουλάχιστον τους παρουσίαζε η αλλόκοτη εκκλησιολογία τους. Γνώριζαν ότι δεν είχαν δογματικό έρεισμα και έπρεπε πάση θυσία να βρεθεί.

Σ'αυτό δυστυχώς τους βοήθησαν όσοι προώθησαν τον λεγόμενο συγκρητιστικό Οικουμενισμό μέσω των οικουμενιστικών διαλόγων, του υπερβολικού πόθου για ένωση με τους αιρετικούς, των μεταδόσεων μυστηρίων σ'αυτούς, των μεμονομένων περιπτώσεων αναγνώρισεως ως εγκύρων των μυστηρίων τους, της παραδοχής εκκλησιαστικού χαρακτήρος στις ομολογίες τους, των συμπροσευχών και άλλων κανονικών παραβάσεων.

Οι Ζηλωτές, λοιπόν, ονόμασαν τους υπευθύνους των ανωτέρω ενεργειών αιρετικούς και έτσι βρέθηκε το ποθητό έρεισμα, έστω και καθυστερημένα. Γι'αυτούς δεν έχει ιδιαίτερη σημασία ότι το σχίσμα έγινε μερικές δεκαετίες νωρίτερα. Το σημαντικό είναι ότι βρέθηκε το έρεισμα! Χαίρονται, επίσης, που απαλλάχθηκαν και μια ώρα νωρίτερα από τους Οικουμενιστές. Πάντως οι Πατέρες εφάρμοσαν πολλές φορές σε εποχές κηρυττομένης αιρέσεως την επαινετή Οικονομία προς τους αιρετικούς, για να τους βοηθήσουν να αλλάξουν φρονήματα. Δεν έκαναν, όμως, ποτέ σχίσματα εκ διορατικής ικανότητας.

Δυστυχώς για τους Ζηλωτές, πρέπει να τονισθεί ότι οι ανωτέρω κανονικές παραβάσεις, όσο κι αν είναι θλιβερές και ανησυχητικές, δεν αποτελούν αυτές καθαυτές αίρεση. Συνιστούν «εγκλήματα» κατά τους κανόνες της ΑΒ' συνόδου και παραβάσεις των ιερών κανόνων, αλλά όχι αίρεση. Όρος διακοπής της εκκλησιαστικής κοινωνίας είναι η ένωση με τους αιρετικούς και όχι η ύπαρξη Ενωτικών και Λατινοφρόνων ή οι κινήσεις προς την ένωση και τους διαλόγους.

Αλλά και οι σποραδικές, ανεπίσημες και άνευ ουδεμιάς συνοδικής αναγνώρισεως κακόδοξες δηλώσεις, συμφωνίες ή θεωρίες μεμονωμένων Οικουμενιστών δεν συνιστούν σε καμία περίπτωση επίσημη διακήρυξη αιρέσεως. Άλλωστε ακόμη και οι πιο ακραιφνείς Ζηλωτές διδάσκουν ότι οι σποραδικές διακηρύξεις της αιρέσεως του Filioque (τό οποίο κηρύττονταν επί αιώνες και σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από την προτεσταντική θεωρία των κλάδων) δεν αποτέλεσαν αφορμή σχίσματος. Εφόσον, λοιπόν, οι ετεροδοξασκαλίες αυτές δεν έχουν αναγνωρισθεί ή παγιωθεί, δεν αποτελούν αιτία σχίσματος. Επιβάλλεται, βεβαίως, διαρκής και μεγάλος αγώνας της Εκκλησίας για την εξάλειψη ή τον περιορισμό τους, ώστε τελικώς να παύσει και η Οικουμενιστική πρακτική, που προέρχεται απ'αυτές.

Ο άγιος Νικόδημος ο αγιορείτης, αν και ήταν λάτρης της Ακριβείας, εφάρμοζε την Οικονομία, όταν επρόκειτο περί σχισμάτων και εφόσον δεν υπήρχε επισήμως κηρυττομένη αίρεση. Δίδασκε ότι, όταν οι αρχιερείς ή οι ιερείς παρανομούν, πρέπει να αγωνιζόμαστε να τους πείσουμε να γίνεται το θέλημα του Θεού, χωρίς, όμως, να κάνουμε σχίσματα αφανιστικά των ψυχών μας<sup>52</sup>.

Αλλά και άλλοι Πατέρες, όπως οι άγιοι Μάρκος, Αθανάσιος Πάριος, Μελέτιος Γαλησιώτης, Βρυένιος, Μακάριος Πάτριος αγωνίσθηκαν μεν κατά των λατινοφρόνων και λοιπών κακοδοξιών, αλλά δεν διέκοπταν την μετ'αυτών εκκλησιαστική κοινωνία. Αυτό το έπραξαν μόνο εξ αιτίας των δύο ενώσεων (1274 και 1439) ή σε περιπτώσεις προφανών αιρετικών (π.χ. Ιωάννου Καλέκα). Δεν προσχώρησαν στις τότε υπάρχουσες παρεκκλησιαστικές ζηλωτικές ομάδες (Αρσενιάτες) ούτε ίδρυσαν 'Εκκλησίες Γ.Ο.Χ.', επειδή ορισμένοι σύγχρονοί τους δεν διέθεταν Ορθόδοξη ευαισθησία, συμπροσεύχονταν με αιρετικούς και αναγνώριζαν έμμεσα ή άμεσα αυτούς και τα μυστήριά τους, προσβάλλοντας έτσι την εκκλησιολογική, μυστηριολογική και σωτηριολογική αποκλειστικότητα της Ορθόδοξου Εκκλησίας. Αντιθέτως, έκαναν υποδειγματικό αγώνα, για να μεταδώσουν κάποιο πνευματικό φως στον Ορθόδοξο λαό και να τον προφυλάξουν από την παπική προπαγάνδα, η οποία οργίαζε με σκοπό την αποπλάνηση των απλουστέρων. Τα γεγονότα αυτά δικαιολογούν απολύτως την στάση μας, την στιγμή μάλιστα που δεν κηρύσσεται επισήμως και ανεγνωρισμένως καμία αίρεση.

Πιστεύουμε ότι έγινε σαφής η ασυνέπεια των Ζηλωτών, που εξισώνουν την αλλαγή του ημερολογίου με τον Οικουμενισμό.

Οι Ζηλωτές έχουν υποπέσει σε πλήθος αντιφάσεων, από τις οποίες είναι αδύνατο να ελευθερωθούν, εφόσον εμμένουν στις θέσεις τους. Συγκεκριμένα:

α'. Όταν θέλουν να δικαιολογήσουν το σχίσμα τους για το ημερολόγιο (1924) ή κάποιο από τα εσωτερικά τους σχίσματα (περιπτώσεις δηλαδή κατά τις οποίες δεν υπάρχει αίρεση), επικαλούνται τα στουδιτικά σχίσματα (τα οποία

<sup>52</sup> ΟΣΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ, *Περί της συνεχούς μεταλήψεως των Αχράντων του Χριστού Μυστηρίων*, εκδ.Ν. Παναγόπουλος, Αθήναι 1991, σ. 176.

δικαιολογούσαν σχίσμα και για παραβάσεις κανόνων) ή τον 31<sup>ο</sup> Αποστολικό κανόνα (ο οποίος επιτρέπει σχίσμα για λόγους «*ευσεβείας καί δικαιοσύνης*»), με το να παρερμηνεύουν την λέξη «*δικαιοσύνη*».

β'. Όταν, όμως, θέλουν να δικαιολογήσουν το σχίσμα τους για τον Οικουμενισμό ή να αποτρέψουν κάποιο από τα εσωτερικά τους σχίσματα, τότε επικαλούνται τον 15<sup>ο</sup> κανόνα της ΑΒ' συνόδου (ο οποίος επιτρέπει το σχίσμα μόνο για λόγους αιρέσεως).

Βεβαίως η επίκληση τόσο των στουδιτικών σχισμάτων και του 31<sup>ου</sup> αποστολικού, όσο και του 15<sup>ου</sup> της ΑΒ' δημιουργεί τεράστια αντίφαση, διότι ο 15<sup>ος</sup> Κανόνας θεσμοθετήθηκε μόνο και μόνο για να αποτρέψει τα στουδιτικά σχίσματα και συγχρόνως να ερμηνεύσει τον 31<sup>ο</sup> αποστολικό κανόνα.

Οι αντιφάσεις αυτές προκαλούν τον τεμαχισμό των Ζηλωτών, οι οποίοι έχουν διασπασθεί σε εννέα Εκκλησίες Γ.Ο.Χ. Ο κατατεμαχισμός αυτός μας καθιστά πάρα πολύ επιφυλακτικούς στην εφαρμογή της διακοπής της εκκλησιαστικής κοινωνίας. Μας προτρέπει, επίσης, να εξαντλήσουμε κάθε όριο πατερικά τεκμηριωμένης και νομίμου εκκλησιαστικής Οικονομίας, δεδομένου ότι και οι ασυγκράτητοι Φιλενωτικοί ενδέχεται να κατανοήσουν το ασύμφορο και αδύνατο των επιδιώξεών τους.

Κατακλείουμε, επισημαίνοντας ότι : α) όσοι ακολουθούν τον Ζηλωτικό Παλαιοημερολογητισμό έχουν αποστεί του Σώματος της Εκκλησίας και έχουν εκπέσει στον χώρο του περιπαίγματος του αλάστορος εχθρού, β) εκτός του Σώματος της Εκκλησίας δεν υφίσταται και δεν λειτουργεί η Ζωοποιός Χάρις του Παναγίου Πνεύματος, γ) δεν είναι δυνατόν η Θεία Χάρις και ο Τρισυπόστατος Θεός της αληθείας, της αρμονίας και της ενότητας να αναπαύεται με την πολυδιάσπαση και τον πολυκερματισμό των παρατάξεων των «Γ.Ο.Χ.», οι οποίες δεν έχουν καμμία κοινωνία μεταξύ τους, ενώ κύριο χαρακτηριστικό τους είναι η σχάσις, δ) όσοι από τους Ζηλωτές Παλαιοημερολογίτες υποστηρίζουν πως έχουν την Ιερωσύνη από τη Ρωσική Διασπορά, φαίνεται ότι αγνοούν τις προβλέψεις των Ιερών Κανόνων, ε) υπάρχουν πολλά στοιχεία, από τα οποία προκύπτει ότι καθηρημένοι κληρικοί της Εκκλησίας, εξ αιτίας ηθικών και άλλων παραπτωμάτων, κατέφυγαν στις παρατάξεις του Ζηλωτικού Παλαιοημερολογητισμού, όπου εκεί «χειροτονήθηκαν» και προήχθησαν σε ανώτατα εκκλησιαστικά αξιώματα, και στ) οι εκτός Εκκλησίας τελούντες Ζηλωτές Παλαιοημερολογίτες βρίσκονται σε πλάνη, γι' αυτό είναι αναγκαία η ανάνηψη, η μετάνοια και η επιστροφή τους στους κόλπους της σωστικής κιβωτού, της Μιάς, Αγίας, Καθολικής και Αποστολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας<sup>53</sup>.

Για όλα αυτά θεωρούμε ότι, όποιος προσχωρεί στο σχίσμα των Ζηλωτών, για να πολεμήσει τον συγκρητιστικό Οικουμενισμό, διαπράττει σοβαρό σφάλμα ενώπιον του Θεού, του εαυτού του και ιδίως των υγιώς αγωνιζομένων κατά του συγκρητιστικού Οικουμενισμού, που έχουν ανάγκη ενισχύσεως. Μην ξεχνάμε άλλωστε ότι, σύμφωνα με τον μακαριστό γέροντα αρχιμανδρίτη πατέρα Επιφάνιο Θεοδωρόπουλο, Οικουμενισμός και Ζηλωτισμός είναι τα δύο άκρα. Η Ορθοδοξία βρίσκεται εις το μέσον, χωρίς να ασπάζεται τις υπερβολές και τα άκρα. Όποιος επιθυμεί να αγωνισθεί κατά της παναιρέσεως του Οικουμενισμού, ωφείλει να παραμείνει στην Ορθόδοξη Εκκλησία, για να πολεμήσει τους οικουμενιστές εκ των έσω. Αυτό που θέλουν οι οικουμενιστές είναι να φύγουν οι υγιώς αγωνιζόμενοι κατά του Οικουμενισμού από την Εκκλησία, για να μπορούν ελεύθερα και ανεξέλεγκτα να κινούνται, και να παρουσιάζουν όσους υγιώς αγωνίζονται κατά του Οικουμενισμού ως σχισματικούς και εκτός Εκκλησίας, οπότε και ο λόγος τους δεν θα έχει τόσο μεγάλη ισχύ. Τους Ζηλωτές τους αγαπάμε και ευχόμασθε ο Θεός να τους φωτίσει να ενταχθούν στην Εκκλησία, η οποία θα τους επιτρέψει να ακολουθούν και το παλαιό ημερολόγιο, όπως έγινε και σε παλαιότερες περιπτώσεις. Είμασθε σίγουροι ότι η Εκκλησία θα εξαντλήσει κάθε Οικονομία για την επανένταξή τους και θα μεριμνήσει πρωτίστως γι' αυτούς, εφόσον άλλωστε δεν πρόκειται περί αιρετικών<sup>54</sup>.

<sup>53</sup> ΣΕΒ. ΜΗΤΡ. ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Ορθόδοξος Τύπος 12-6-2009, σσ. 1, 5.

<sup>54</sup> ΜΟΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΤΗΣ, *Αντιπατερική η στάση του ζηλωτικού παλαιοημερολογητισμού*, Άγιον Όρος 2000, σσ. 14-16, 26-29. Επίσης βλ. ΑΡΧΙΜ. ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, *Τά δύο άκρα : Οικουμενισμός και Ζηλωτισμός*, εκδ. Ιερών Ήσυχαστήριον Κεχαριτωμένης Θεοτόκου Τροιζήνος, Αθήνα 1997 και ΑΡΧΙΜ. ΙΩΗΛ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, *Παλαιόν και Νέον Ημερολόγιον*.